TÜRK-İŞ

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYO

İŞÇİ ANDI

"TARİH BOYUNCA HÜR VE BAĞIMSIZ YAŞAMIŞ BİR MİLLETİN İNSAN HAKLARINA, DEMOKRASİ VE SOSYAL ADALET İLKELERİNE ATATÜRK İDEALLERİNE, FAKİRLİK VE SEFALETİN BARIŞ VE İLERLEMENİN BAŞLICA ENGELİ OLDUĞUNA İNANAN EVLÂTLARI, BİZ TÜRK İŞÇİLERİ, ANAYASA REJİMİMİZİ, NEREDEN GELİRSE GELSİN HER TÜRLÜ YIKICI HAREKETLERE KARŞI KORUMAK UĞRUNA HİÇ BİR FEDAKÂRLIKTAN ÇEKİNMİYECEĞİMİZE AND İÇERİZ..."

Sayı : 17
Temmuz
1964

TÜRK-İŞ
TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU

TEMMUZ

1 9 6 4

AYLIK DERGİ

Fiatı : 250 Krş.
Abone Şartları
1 Yıllık 25.00 TL.
6 Aylık 15.00 TL.

YIL : 2

SAYI : 17

TÜRK - İŞ ADINA İMTİYAZ SAHİBİ
Seyfi DEMİRSOY

Genel Yayın Müdürü
Oktay POYRAZ

Yazı İşleri Müdürü
Özer ESMER

İDARE ve YAZIŞMA ADRESİ
İşçi Sigortaları Hanı
Atatürk Bulvarı Kat 1/2
YENİŞEHİR — ANKARA

Telefon:
12 37 67 — 12 66 18

TÜRK - İŞ DERGİSİ BASIN AHLÂK YASASINA UYMAYI KABUL ETMİŞTİR.

DİZİLDİĞİ VE BASILDIĞI YER
ŞARK Matbaası
Ankara — 1964

BU SAYIMIZDA

Öpüşenler
Seyfi DEMİRSOY

ILO Genel Kurulu

İşçi Bayramı

Sosyal Sigortalar Kanunu ve Nitelikleri
Halil TUNÇ

Grevler ve Devlet

Sahte ve Gerçek Demokrasi
Orhan APAYDIN

OECD Yardımı Kesilecek mi?
Charles FORD

Yarışma

İspanya Ortak Pazar'a Üye Olabilir mi?
John RIDDETL

İbret Belgesi

Eski Hamam Eski Tas

İş Hukuku ve Hürriyet
Doç. Dr. Necat TÜZÜN

Mücadele Zihniyeti
K. Sahir SUNAR

ÖPÜŞENLER

Seyfi DEMİRSOY
Türk-İş Başkanı

Bayramlarda samimi olanlar öpüşürler. Uzun müddet ayrı kalan hasretler de karşılaştıklarında yanaklarını uzatırlar birbirlerine, Bazen de kördüğüm olmuş, içinden çıkılması güç bir meseleyi de çözümleyeni arkadaşları tebrik sadedinde öperler. Kim ne der? Alışılmış âdettir ve yerindedir de.

Yalnız işçinin kesesine meslekdaşlarının ellerinin girmesini Meçliste sağlayanların öpüşmesini gel de garip karşılama. Olacak şey değil. Balkonda o anda belki görürler, de utanç duyarlar, öpüşmezler diye karanlık yerden seyrettik hazin tabloyu. Üpüşmeleri kınamadım dersem doğruyu söylemiş olmam. Kınadım. Fakat mücadele azmimi de arttırdı bu nisbetlik. Onun için de teşekkür edelim eczacı, doktor milletvekillerine ve daha başkalarına ki bunlar kendilerini bilirler.

Halk arasında söylenen «Millet malı deniz, yemeyen domuz» sözüne çok benziyordu salondaki sahne. Eh ne de olsa İşçi Sigortaları fonlarından eczacıların cebine akacak milyonların sevinci vardı. Yüzlerinden okunuyordu. Sevinmesinler mi? Gerçekleri savunanlara karşı zafer kazandılar üstelik. Bol bol tebrikler...

Elem duymamak mümkün mü bu davranışa. Bir müddet hırsımı sigaradan bolca aldım, bu nasıl olur diye. Sonra şöyle düşündüm. Biz sendikacıların ödevi değil midir gerçeğe uymayan hareketleri gerçeğe vardırmak. O halde bir vesile ile Bahir Ersoy arkadaşımın söylediği «atışa devam» a karar verdim. Meslekdaşlarıma da kararımızı duyurduk. Haksızlıklarla mücadeleye devam. Mücadele potalarında pişmiştir sendikacılar. Yılmazlar haksızlıklarla mücadeleden.

Hemen her sendikacının kitaplığında vardır. Gazap Üzümleri, İnce Mehmet, Okumuşlardır birkaç kere. Hem Gazap Üzümlerinin, İnce Mehmet'in yaşandığı günlerin şartlarını geride bıraktık. O devri yaşatmak isteyenlerin zaferleri geçicidir.

Şuurlanmıştır işçi. Bilir gerçekten yana olanları. Teşkilâtlıdır. Bak bir budalanın dediğine«İşçileri iğfal ediyorlar, doğruyu söylemiyorlar». Bakın şu adamın zihniyetine post üstüne post çıkarmak istiyor işçiden. Umurlarında mı, gelsin paracıklar cebe. Bunu temin edelim. İsterse değil derisi, eti de alınsa meheldir düşüncesi çok vahim. Düşünmek bile insana azap veriyor. Fakat bilinmelidir ki yeneceğiz bu korkunç sömürme zihniyetini.

Sevinç gösterilerine katılalım. Ama halkın, Türk Milletinin mutluluğu için olacak kararlara. Yoksa adetleri 1400 ü biraz aşkın eczacıların haksız, insafsız şekilde mutluluğu için olan gösterilere katılmak zor.

Vatandaş cebindeki parasını kullanırken en iyi şekilde değerlendirmeğe gayret sarfetmesine kim karışabilir, ne hakla? İşçinin kazancı üzerinden işvereni işçisi %8 prim verecek, hastalık sigortası eşi ve çocukları için verilecek ilâç bedelinin de %20 sini ayrıca cebinden karşılayacak. Kabul ettik. Doğrudur.

Ama ey insafsızlar. Bu fonlarla ilâcı birinci elden almağa neye karşı gelirsiniz? Gerekçelerinizi dinledim. Sakat zemin üzerine bina kurduğunuzu tespit ettim. Prim vereceğiz. Primlerin en iyi şekilde değerlendirilmesini istemek de hakkımız değil mi?

Saman alevinin verdiği ışık nisbetinde olmağa mahkûmdur sevinciniz.

Birşey daha söyleyeyim. İşçi toplulukları arasına girmeyin. Efendilikten ayrılmazlar birçoklarınızın, (amele) dediğiniz işçi arkadaşlarım. Ama can yaktınız, yengeçler soktunuz keselerine. İstiskal edilirsiniz, mahçup ederler sizi, azınlığa hizmet eden milletvekillerimiz.

Hesabınıza utanacak çocuklarınız için bıraktığınız kötü mirası düşünüyorum da, acıma hissi duymağa başladım. Şimdiden hatırlatayım dedim. Vicdan rahatlığı içinde olmadığınızı da biliyorum. Ezilin vicdanınızın baskısı altında. Müstahaksınız...

OLAYLAR

ULUSLARARASI ÇALIŞMA TEŞKİLATI

GENEL KURULU

17 Haziran - 9 Temmuz tarihleri arasında Cenevre'de çalışmalarına başlıyan 48'inci Uluslararası Çalışma Teşkilâtı Genel Kurulu'na üyesi bulunan yüz on devletin yüzikisi, işçi - İşveren - hükûmet delegelerinin meydana getirdiği delegasyonlar halinde katıldı.

Türk delegasyonu, bu toplantıda, Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç, İşverenler Konfederasyonu Başkanı Şahap Kocatopçu, Çalışma Bakanlığı Müsteşarı Halit Ünal, Çalışma Bakanlığı Araştırma Dairesi Başkanı Necmi Sarı tararafından temsil edildi. Ayrıca, Hükûmet müşaviri Mustafa Ertem, Türk-İş müşaviri Önder Aker de genel kurulda hazır bulundular.

BAŞKANLIK DİVANI SEÇİMİ

Genel Kurul, Uluslararası Çalışma Teşkilâtı (ILO) Yönetim Kurulu Başkanı Mr. Calderon Puig'in geçici başkanlığıyla açıldı ve gündem gereğince başkanlık seçimine geçildi. Seçim, doğu blokunun da desteğini alan Asya - Afrika grubunun yaptığı gövde gösterisi sebebiyle çekişmelere yol açtı.

ILO Genel Kurulları'nda her yıl olduğu gibi, bu yıl da coğrafî bölgeler gözönüne alınarak seçim yapılacak ve bu yıl sırası gelen bir Güney Amerika'lı delege başkanlık divanına getirilecekti. Ancak, bu geleneği bozmak bahasına kuvvet gösterisine girişen Asya - Afrika grubu, Pakistan Hükûmet Delegesi Mr. Hashim Raza'yı başkanlığa aday gösterdi.

Güney Amerika'nın adayı Venezuela Hükûmet Delegesi Mr. Andres Augilar idi. Halen Birleşmiş Milletler nezdinde Venezuela Daimî Delegesi ve Büyükelçisi olan 39 yaşındaki diplomatın ayni zamanda, memleketinde Adalet ve Çalışma Bakanlıkları'nı deruhte ettiği, Venezuela Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı ve ILO Yönetim Kurulu Üyesi olduğu da bilinmekteydi.

Özel olarak yapılan ricalara rağmen, Asya - Afrika grubunun, Hashim Raza üzerinde ısrarla durdukları görülmekteydi. Nitekim, Morokko Sosyal İşler ve Çalışma Bakanı Mr. Ouazzani, Arap ve Afrika grubu adına söz aldığını ifade ederek Pakistan Hükûmet Delegasyonu Başkanı, Doğu Pakistan Valisi, eski Çalışma ve Sosyal Refah Bakanı Mr. Hashim Raza'yı destekliyeceklerini belirtti. Bu arada Küba Hükûmet Delegesi'nin «— Pakistan ile son derece iyi münasebetler kurmuş bir devlet olarak Pakistan delegesi Sayın Raza'yı bütün kalbiyle desteklediği yolundaki beyanı kahkahalarla karşılandı.

Batı delegelerinin ise ILO geleneklerine uymak gerektiğini belirttikleri ve özellikle Güney Amerika grubunun Venezuela'lı aday Mr. Augilar'ı destekledikleri görülmekteydi. Bu arada Fransız İşveren Delegesi Mr. Waline, Amerikan İşçi Delegesi Mr. Faupl, Belçika, Meksika Hükûmet Delegeleri, bu konudaki görüşlerini resmen açıkladılar.

Sovyet Rusya ve Doğu Bloku'na dahil diğer ülkelerin temsilcilerinin, başkanlık seçimi meselesindeki tutumlarının nedeni, ILO'da tecrübe kazanmış diplomatlarca şöyle yorumlandı: Rusya, gelecek yılki toplantıda başkanlık divanını işgal etmek istemektedir. Gelecek yıl yapılacak oylamada Asya -Afrika grubunun desteğini şimdiden kazanmak istemesi; bu yıl verdiği tavize sebep teşkil etmektedir.

Nihayette, Başkan seçimi meselesi şöyle halledildi. Asya - Afrika ve Güney Amerika Grupları Hükûmet Delegeleri arasında yapılan ortak toplantı sonunda, Pakistan Hükûmet Delegesinin, Mr. Augilar lehine, adaylıktan feragat ettiği bildirildi. Bu şekilde ILO gelenekleri, zor da olsa korunmuş oluyordu. Augilar, tek aday olarak başkan seçildi.

ULUSLARARASI DİĞER TEŞEKKÜLLER

102 Devletin temsilcilerinin yanıbaşında, sayısı 35'i bulan uluslararası teşekkülün temsilcisi de genel kurula katıldı. Bunlar arasında, Unesco, Dünya Sağlık Teşkilâtı, Uluslararası Gümrük Birliği, Avrupa Konseyi, Ortak Pazar, Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu, Dünya Sendikalar Federasyonu, Uluslararası İşverenler Birliği, Dünya Gençlik Topluluğu, Birleşmiş Milletler Besi ve Tarım Teşkilâtı ve Uluslararası İşkolu Federasyonlarının birçoğu yer almaktaydı.

ILO Yönetim Kurulu tarafından davet edilen bu üyeler, çalışmalar boyunca komisyonlara katılarak, genel kurulda söz alarak, görüşlerini belirttilerse de, davetli olma-

Türk delegasyonu ILO Genel Kurulu'nda. En solda Türk - İş Genel Sekreteri Halil Tunç

ları sebebiyle, oylamalara katılamadılar.

KOMİSYONLAR

Toplantı gündemine alınan meseleler, ilgili komisyonlarda görüşüldükten sonra genel kurula getirildi. Bu komisyonlar, şunlardı:

1 — İçtüzük Komisyonu,

2 — Önerge Komisyonu,

3 — Sosyal Güvenlik Komisyonu,

4 — Kadın İşçilerin Meseleleriyle ilgili Komisyon,

5 — Genç İşçilerin İstihdamı Komisyonu,

6 — İstihdam Politikası Komisyonu,

7 — Irk Ayrımı Deklerasyonu Komisyonu,

8 — ILO Ana Tüzüğü'ne İhraç Etme Yetkisinin Verilmesini Öngören Değiştirge Teklifiyle İlgili Su Komisyonu,

9 — ILO Ana Tüzüğü 35' inci Maddesi'yle İlgili Komisyon,

10 — Çalışma Hijyenik Tedbirlerle İlgili Komisyon,

11 — Tavsiye Ve Kararların Uygulanışı İle İlgili Komisyon,

12 — Protokol Komisyonu,

13 — Organizasyon Komisyonu

Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç, Önergeler Komisyonu'na asil, müşaviri Önder Aker ILO Ana Tüzüğü'ne İhraç Etme Yetkisi'nin Verilmesini Öngören Değiştirge Teklifiyle İlgili Su Komisyonu'na asil, Önergeler Komisyonu'na da yedek üye seçildiler.

Her komisyonda, işçi, işveren, hükûmet oylarının eşitliği, «tartı usulü» diye adlandırılan değişik bir oylama sistemiyle sağlandı. Gerçek anlamda işveren kimliğini taşımayan doğu bloku işveren delegelerinin, komisyon çalışmalarına katılması, itirazlara yol açtı.

Bu arada. Türk İşçi Delegesi Halil Tunç'un önergesi, Uluslararası Çalışma Teşkilâtı İç Tüzüğü gereğince diğer yirmi önergeyle birlikte Önerge Komisyonu'nda ele alındı.

TÜRK-İŞ'İN ILO ÜYELERİNE TEKLİFİ

Türk-İş, özellikle geri kalmış ülkelerin ekonomik plânlamalarında işçilerin de söz sahibi olmaları gerektiği yolundaki görüşünü, muhtelif vesilelerle belirtmişti. Bakanlar - sendikacılar arasında üç ayda bir yapılan ortak toplantılarda Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç tarafından üzerinde önemle durulan bu mesele, Kıbrıs davası gibi aktüel problemlerin halledilmemiş olması gibi nedenlerle, Türk Hükûmeti tarafından bugüne kadar geri bırakılmıştı. İşçilerin de katılacağı bir «Plânlama Konseyi» kurulması yolundaki teklifin hükûmet tarafından ısrarla savsaklanması sonucunda, meselenin gene Tunç tarafından Uluslararası Çalışma Teşkilâtı'na götürülmesinden başka çare kalmamıştı. Halil Tunç bunu yaptı ve ILO üyesi memleketlerin hemen tümü tarafından itibar gören teklif, oy çokluğuyla kabul edildi.

Önerge, 17 Eylül - 17 Aralık 1963 tarihleri arasında yapılan Bir-

leşmiş Milletler 18'inci Genel Kurul Toplantısı'nda oybirliğiyle kabul edilen ve ekonomik kalkınma için plânlama faaliyetlerini öngören kararın ışığı altında hazırlanmıştı.

Bilindiği gibi Birleşmiş Milletler'de 11 Aralık 1963 tarihinde kabul edilen karar, gelişmekte olan ülkelerin ekonomik ve sosyal bakımdan kalkınmalarının plânlama ve programlaştırma çalışmalarıyla gerçekleştirilebileceğine işaret etmektedir. Plân ve programlaştırma faaliyetlerinde başarı sağlanabilmesini de demokratik karar alma mefhumunun, eksiksiz uygulanmasında aramaktadır. Diğer bir deyimle, bu gibi çalışmalara, özgür ve bağımsız işçi ve işveren teşekküllerinin etkin bir şekilde katılmalarının şart olduğunu belirtmektedir.

Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun (ICFTU) bu konudaki görüşüne tam anlamıyla uygun olarak hazırlanan önerge, ILO Genel Kurul Toplantısı'na katılan hür dünya işçi delegelerinin önergeyle ilgili müzakerelerde desteğini sağladı ve işçi grubu, mutlak dayanışmayı muhafaza etti. Öte yandan, Uluslararası Çalışma Teşkilâtı Genel Direktörü'nün 1963 ve 1964 yılı faaliyet raporlarında yer alan tavsiyelerinin büyük kısmının önergeye alınması, metin üzerinde genel bir anlaşma zemininin bulunmasına sebebiyet verdi.

Komisyon çalışmalarından önce yapılan İşçi Grubu toplantısında, konu etraflıca açıklanarak, nedenleri ortaya kondu. Hükûmet, işveren ve diğer işçi delegelerine gayri resmi temaslar sırasında, demokratik karar alma kavramından ne kastedildiği, uygulamanın neden ihtiyacı karşılayamadığı anlatıldı ve işçinin ekonomik plânlama ve programlaştırma faaliyetlerine etkin olarak katılmasını sağlayacak bu önergenin kabulü için yardımcı olmaları rica olundu.

Önerge, küçük bir değişiklikle kabul olundu ve komisyondan genel kurula getirildi. Bir çekimser oya karşılık 200 oyla kabul edildi.

ÖNE

Az gelişmiş ülkelerde ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeyi hızla gerçekleştirmek, demokratik düzen içinde plânlama prensibine uymakla mümkündür. Tecrübelere dayanarak ifade edebiliriz ki, ulusal kalkınma programlarında başarıya, demokratik sendikalar kanalıyla, işçinin iştirakinin sağlanmasıyla erişilebilir.

Unutmamak gerekir, ki özgür ve bağımsız işçi ve işveren teşekküllerinin fiilî iştirakleriyle gerçekleştirilen bir ekonomik kalkınma hareketinden topluma, ülkeye fayda beklenir. Esasen bu gibi teşekküllerin fiili iştiraklerinin söz konusu olmadığı yerlerde ekonomik kalkınma hedeflerine erişildiği görülememiştir. Fiilî iştirak derken, ilgili teşekküllerin, ülkenin ekonomik kalkınması ve sosyal bakımdan gelişmesiyle ilgili her türlü kararın alınmasına katılmasını kastediyoruz. Bununla, kontrol ve karar verebilme yetkisini, diğer bir deyimle, plânın, programın formüle edilmesine, vücut bulmasını ve uygulamaya iştiraki ifade etmek istiyoruz.

SUSTURULAN RUM DELEGESİ

Kıbrıs Hükûmet Delegesi Mr. Sparsis, Genel Kurulda Genel Direktörün raporu hakkında konuşmak üzere söz aldı. Konuşmasına başlarken, Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kötü şartlarla karşı karşıya bulunduğunu, ancak mahiyeti itibariyle teknik birçok konunun ele alınması gereken böyle bir toplantıda «Kıbrıs Trajedisi»ne temas etmiyeceğini, ancak şartların, konuşmasında kendisini Kıbrıs politikasına değinmeğe zorladığını söylemekteyken Türk Hükûmet Delegesi Çalışma Bakanlığı Müsteşarı Halit Ünal'ın yerinden «Usul Hakkında» söz istediği görüldü. Salon dikkat kesilerek, Türk Hükûmet Delegesinin ne söyliyeceğini beklemeğe başladı. Ünal, Fransızca konuşarak, «—Bay Başkan. Müsaadenizle usul hakkında konuşmak istiyorum. Kıbrıs politikasıyla ilgili konulara temas edeceğini bildiren hatibin sözlerini protesto etmek isterim. Her üyenin takdır edeceği gibi, politik konular, ILO Genel Kurul Toplantısı'nda müzakere konusu olmamalıdır. Böyle hususlarda verilen bilginin eksik olması yanlış anlamalara sebep olabilir. Kaldı ki, huzurunuzda daha önce söz almış bulunan Türk Delegasyonu mensupları, Kıbrıs meselesine temas etmiyerek, toplantının amacına ve gündeme bağlı kalmayı bilmişlerdir. Diğer bazı hatiplerin de ayni konuda dikkatli davranmalarını beklemek hakkımızdır.

Bay Başkan,

İzahatımı gözönüne alarak, Kıbrıs'la ilgili politik olaylar, özellikle

R G E

SOSYAL VE EKONOMİK GELİŞME İÇİN PLÂNLAMA VE PROGRAMLAŞTIRMADA DEMOKRATİK KARAR ALMA KAVRAMI :

«Uluslararası Çalışma Teşkilâtı Genel Kurulu.

«Endüstriyel bakımdan ileri ülkelerin, ekonomik ve sosyal politikalarının formüle edilmesi ve yürütülmesinde, ekonomik tahmin, programlaştırma veya plânlama ihtiyacına artan bir değer vermekte oldukları gerçeğini göz önüne alarak,

Gelişmekte olan ülkelerin, ekonomik ve sosyal bakımdan hızla gelişimi için, bu ülkelerin belirli koşul ve ihtiyaçlarına uygun ekonomik, sosyal plânlama ve programlaştırmanın şart olduğu gerçeği göz önüne alınarak,

(Devamı sayfa 30 da)

Kıbrıs Türkleri, genel olarak Türkler ve Türkiye ile ilgili konulara temas etmek istiyenler olursa, bu toplantıda yakışıksız meselelerin doğmaması için, kendilerini gündem ve Genel Direktörün Raporu hakkında konuşmağa davet etmenizi rica edeceğim. Teşekkürler ederim.» dedi.

Başkan, hatibin konudan ayrılmamasını, aksi halde sözünü keseceğini bildirdi. Kıbrıs'lı Rum Hükûmet Delegesi'nin hazırlamış olduğu konuşmasından beş - altı sayfa ayırarak kürsünün bir kenarına koyması, mânalı tebessümlerle karşılandı. Oturuma ara verildiği zaman, Başkanlık Divanı'nı uyaran Halit Ünal'ın 50 - 60 delege tarafından hararetle kutlandığı gözden kaçmadı. Başkan Angilar da, Delegasyonlar şerefine verdiği kokteyl sırasında, yerinde müdahalesi ve itidalli tutumu dolayısı ile Türk Hükûmet Delegesi'ni ayrıca kutladı.

GENEL DİREKTÖRÜN KONUŞMASI

Uluslararası Çalışma Teşkilâtı Genel Direktörü David A. Morse, geçen yıl sunmuş olduğu raporun aynini bu yıl da genel kurula getirdi. Rapor hakkında işçi, işveren ve hükûmet delegelerinden 213'ü söz aldı, görüşlerini belirtti. Bu arada, Türk Hükümet Delegesi Halit Ünal ve İşverenler Konfederasyonu Başkanı Şahap Kocatopçu güzel konuşmalar yaptılar. Genel Direktör, raporu üzerindeki konuşmaları cevaplandırırken, Halit Ünal'ın temas ettiği birçok konularda ayni şeyleri söyledi. Şahap Kocatopçu, gelişmekte olan ülkelerdeki meslekî münasebetlerin ve meslekî kuruluşların problemlerinden bahisle çalışma hayatının genel konularına temas etti.

Genel Direktör Mr. David A. Morse, özellikle aşağıdaki konular üzerinde durdu:

— Hayat ve Çalışma koşulları,

— İşçi, işveren münasebetleri ve sendikal gelişme,

— Evrensel kaynakların geliştirilmesi.

Mr. Morse, ILO'nun çeşitli kuralların ışığı altında faaliyetlerini yürüttüğünü, bazı temel prensipleri uygulamayı amaç edindiğini söyliyerek, «— Çalışanların eşit imkânlara sahip olması, insanların serbestçe ve hür olarak çalışmak istedikleri alanları bizzat seçmeğe hakkı bulunması, insan haysiyetine değer verilmesi, dernek kurma ve teşkilâtlanabilme özgürlüğü, sosyal hedeflerin her konunun üstünde mütalaâ edilmesi gerektiği gibi prensiplerden asla feragat etmiyerek, ILO faaliyetlerine devam etmektedir ve edecektir.» dedi.

TOPLANTI SONUÇLARI

Yirmi bir gün süren çalışmalarda genel olarak başarılı denilebilecek sonuçlar alındı. Genel Kurul tarafından üzerinde durularak karara bağlanan belli başlı konular şunlar oldu:

— Güney Afrika Cumhuriyeti'nin izlemekte olduğu ırk ayrımı politikasını takbih eden bir deklerasyonun hazırlanması ve kabulü,

— Birleşmiş Milletler Teşkilâtı'ndan ihraç edilmiş bulunan veya ırk ayrımı politikası izlediği için adı geçen Teşkilâtça tatbih edilen devletlerin Uluslararası Çalışma Teşkilatı'ndan da ihraç edilmesini sağlayacak değişikliğin ILO Ana Tüzüğü'nde yapılması konusundaki kararın alınması,

— İş kazalarından veya meslekî hastalıklardan zarar görenler için verilecek tazminatların ve yapılacak yardımların kapsamı ile ilgili karar,

—Işyerlerinde sağlık tedbirleriy le ilgili karar,

— Aile sorumlulukları taşıyan kadın işçilerin istihdamı ile ilgili bir tavsiyeye esas teşkil edecek kararların alınması,

— Madenlerde, yer altında çalıştırılacak genç işçilerin durumlarıyla ilgili olarak hazırlanacak karara ait ön çalışmalar,

— 18.684.374 Dolarlık 1965 yılı Uluslararası Çalışma Teşkilatı bütçesinin kabulü,

— Gündem dışı yedi önergenin kabulü.

HALİL TUNÇ'UN TEMASLARI

Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç, 21 günlük çalışmalar boyunca, birçok İşçi, ve uluslararası teşekkül temsilcisiyle görüşmeler yaptı. Türk-İş temsilcisiyle yabancı sendikacılar arasında yapılan bu temaslar faydalı oldu.

Halil Tunç, İsrail İşçi Sendikaları Konfederasyonu (Histadrut) Dış Münasebetler Dairesi Başkanı Bayan Simboni ile 45 dakika kadar görüştü. İki teşkilat arasındaki yakın işbirliği ve müstakbel programlar hakkında fikir teatisinde bulundu.

Genel Sekreter Tunç, AFL-CIO'nun ICFTU ve ILO nezdindeki temsilcisi Mr. Irving Brown ile bir saat süren bir görüşme yaparak Uluslararası Dayanışma Fonu Toplantısında varılan kararlar, Türk-İş Eğitim Programı kanunlarına değindi.

ICFTU Genel Sekreter Yardımcısı Mr. Nedzynski ile de bir görüşme yapan Tunç, Türk-İş Sendikacılık Koleji. ICFTU - Türk-İş ortak işçi eğitimi seminer programları, teşkilatlanma hedef ve problemleri hakkında bilgi verdi. Bu projelerin gerçekleştirilmesinde ICFTU'ya düşen rolün önemini belirtti.

Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu Kadın İşçiler Dairesi Başkanı Bayan Marcelle Dehareng ile yapılan görüşmelerde, Türkiye'deki kadın işçilerin durumları, problemleri ve kadın işçiler için uygulanması düşünülen özel eğitim programları üzerinde duruldu.

Halil Tunç Kıbrıs Türk İşçi Birlikleri Federasyonu Genel Sekreteri Necati Taşkın ile sık sık görüşmeler yaptı. Müşterek dertlerin dile getirildiği, çeşitli konuların müzakere edildiği bu temaslar son derece samimi bir hava içinde cereyan etti.

TÜRKİYE'DEN ARMAĞANLAR

«Türk-İş Nedir, Ne Yapar, Nasıl Çalışır?» adlı Türk-İş broşürünün İngilizce baskısı, delege, müşavir ve uluslararası teşekkül temsilcilerine dağıtıldı Kitap, ilgiyle karşılandı. Bazı delegeler birden fazla sayıda broşür istediler.

Ayrıca, İşverenler Konfederasyonu Başkanı Şahap Kocatopçu'nun getirdiği bir «Türk Tabağı», Genel Kurul Başkanı Mr. Augilar'a Türk Delegasyonu adına, Hükûmet Delegemiz Halit Ünal tarafından armağan edildi. Türk motifleriyle süslü tabak, Mr. Augilar'ı son derece mütehassis etti.

Birleşmiş Milletler Daimî Delegemiz Sayın Fahir Alaçam, Türk Delegasyonuna yakın ilgi gösterdi. Genç diplomat, mütevazi hali, yardım etmek istiyen tutumu, dikkatli davranışlarıyla, işçi işveren hükûmet delegelerinin kalbini kazandı.

Kıbrıs'lı Rum'lar toplantının devamlı boyunca israrla kitap, broşür, birçok yalanla dolu çeşitli gazateler dağıttılar. Ancak dağıttıkları şeylerin okunmadan atıldığını görünce, delegasyonlara ait dolapların, masaların, koltuk ve iskemlelerin üstünden ve yerlerden, dağıttıklarını gizli gizli topladılar...

Necati Taşkın, toplantıda en fazla sempati toplayan delegelerden biriydi. Olumlu kararlar alınan toplantı, sakin bir hava içinde bitti. Delegeler, gelecek yıl yeniden buluşmak temennisiyle vedalaşarak ayrıldılar.

Uluslararası Çalışma Teşkilâtı Nedir?

Uluslararası Çalışma Teşkilâtı (ILO), 1919 yılında «Cemiyeti Akvam»a bağlı bir teşekkül olarak Versailles Barışı ile kurulmuştur. Halen Birleşmiş Milletler'e bağlı bir ihtisas teşekkülü olarak faaliyetine devam etmekte olan bu teşkilâtın yılda en az bir defa toplanmakta olan genel kurulu genellikle sözleşme ve tavsiyelere müncer olan kararlara varır. Sözleşmeler, üye devletlerin yetkili yasama organları tarafından onandığı zaman ulusal kanun kuvvetini kazanırlar. Tavsiyeler ise üye devletlere belirli konularda alınması gereken tedbirleri gösteren genel prensipleri kapsar.

Uluslararası Çalışma Teşkilâtı, 1939 yılında başlıyan harp dolayısı ile, 1944 yılına kadar, bütün üye ülkelerin katılmasıyla, yıllık normal toplantılarını yapamamış ve 1919'dan bu yana aralıksız şekilde devam eden uluslararası mahiyetteki yasama faaliyeti 1944 yılına kadar savaş dolayısı ile sekteye uğramıştır. 1944 Yılında savaş bitince Uluslararası Çalışma Teşkilâtı'nm faaliyetine yeni bir hız verilerek yıkılan maddî ve manevî kıymetler ihya edilmiştir.

Bütün dünya insanlarının çalışma hayatlarını, sosyal, ekonomik açılardan objektif ölçülerle değerlendiren ve bilimsel araştırmalar yapan bu kuruluşta, işçi işveren ve hükûmetler omuz omuza, eşit koşullarla çalışmaktadırlar.

ILO NEDİR ?

MİLLETLERARASI ÇALIŞMA TEŞKİLATI'NIN BÜNYESİ

HER HÜKÜMET

4 delegeyi

2 Hükümet — Her Sene Toplanan — 1 İşveren — 1 İşçi

MİLLETLERARASI ÇALIŞMA TEŞKİLATI GENEL KURULU'na gönderir

Genel Kurul'da çalışma hayatıyla ilgili teklifler, tavsiyeler hazırlanır, kararlar alınır, sosyal konular incelenir.

GENEL KURUL

İDARE KURULU'nu seçer

12 İşçi — 24 Hükümet — 12 İşveren

İdare Kurulu

MİLLETLERARASI ÇALIŞMA BÜROSU'nun

Tetkikat — Araştırma — Teknik Yardım — Yayın

gibi konulardaki faaliyetlerini murakabe eder.

İŞÇİ BAYRAMI

Selânik Caddesi'ndeki apartmanın önünde toplanan insanlar, kucakladıkları çelenklerle birlikte Atatürk Anıtı'na yöneldiler. Çeşitli işçi teşekkülleri tarafından hazırlanan yirmiyi aşkın çelengi anıta koyduktan sonra, kendilerini gülümsiyen bakışlarla süzen genç askerin önünde saygı ile başlarını eğdiler ve bir süre çıt çıkarmadan duraladılar. Pelerinine sarılmış yüksekte duran genç asker, uzaklaşan işçileri gülümsiyen bakışlarla bir kez daha süzdü. Çabuk adımlarla Zafer Alanı'ndan ayrılan işçiler, Çalışma Bakanlığı'na gidiyorlardı.

Zaman çabucak akıp geçmiş, tarihî bir yıl geride kalmıştı. Vicdan muhasebesi yapıldığında, alnı ak kişilere özgü gönül rahatlığını hakketmişti Türk işçileri.

Çabucak geçen bir yıllık süre içinde 363 toplu sözleşme, 19 grev, iki lokavt...

«Biz, böylesine eğitilmemiş işçiye bunca hakkı nasıl veririz? Tehlikeli kışkırtmalar başlıyacak, memleket iktisadiyatı çıkmaza girecek...» diyenler, «Türk İşçilerine samimî kitabımız...» başlığı altında, çok grev yapıldığından yakınan, yazılar döktürenler bu bilânçodan sonra acaba utanacak mıydı? Demek ki, Türk İşçisi, grev silâhını kaprislere alet etmiyor, son çare olarak kullanıyordu. Bu iyi niyet, bu kabiliyet, kıvanç konusu olmalıydı.

TÖREN

Türkiye Büyük Millet Meclisi tatile girmiş, Ankara'da kimse kalmamıştı. Hükûmet adına toplantıya Millî Eğitim Bakanı İbrahim Öktem, Millî Savunma Bakanı İlhami Sancar, Millet Meclisi Çalışma Komisyonu Başkanı, İzmir milletvekili Şeref Bakşık, Tabiî senatörlerden Sami Küçük, Suphi Karanan, Ahmet Yıldız... Hepsi bu kadar... İşçi Bayramı'nın birinci yıldönümünde baş köşeyi sahil kentlerinden gelen telgraflar işgal ediyordu.

BAŞKAN KONUŞUYOR

«Anayasa'dan değil de, fanilerin tutumundan kuvvet alan haklar, daima geçici olmaya mahkûmdur.»

Kürsüde yer alan orta yaşlı adam böyle diyordu. Gerçekte, müesseseleri en sağlam sanılan omuzlara dayayarak, insan gölgelerinde teminat arayan gafiller, Türk toplumunun güzide müesseselerinin yüzlerce yıl geri kalmasıyla hatalarını tarihe maletmişlerdi. Türk-İş Başkanı Seyfi Demirsoy, yerden göğe kadar haklıydı.

Zaman zaman alkışlarla kesilen konuşma şu sözlerle devam ediyordu:

«24 Temmuz'u geçen yıl, Türk işçisini temsil eden Türk-İş, (İşçi Bayramı) olarak kabul ve ilân etmişti.

İşçi Yöneticileri törenden sonra verilen kokteylde

Zira, işçinin temel haklarından olan serbest sendika kurma, toplu iş sözleşmesi ve grev yapabilmelerini sağlıyan 274, 275 sayılı kanunlar, 24 Temmuz 1963'te yürürlüğe girmiştir.

İşçi Bayramı, kanunla değil, işçinin kendi arzusu ile benimsediği bayram şeklinde benimsenecek, hafızalarda böyle yerleşecektir.

Batı dünyası işçisinin ,bir asır kadar önce uzun, karanlık ve kanlı mücadelelerden sonra erdiği bu haklar, memleketimizde sendikacılığın doğuşundan 17 yıl sonra Türk işçisine tanınmıştır. Batının geçirdiği kötü merhaleleri geçirmemek suretiyle.

Anayasa'dan değil de fanilerin tutumundan kuvvet alan haklar, daima geçici olmaya mahkûmdur. Bu gerçeği herkes böyle bilir ve inanır.

Basınımızda, sekiz yıl kadar önce, Anayasa'nın değiştirilmesi gerektiği hususu tartışılırken, sendika yöneticileri, devlet adamlarından, Anayasa'da olacak muhtemel bir değişmede temel işçi haklarının da yer almasını istemişlerdi. Meslektaşlarımın bu yerinde talepleri 27 Mayıs devriminden sonra makes bulmuş, Kurucu Meclis'çe hazırlanan ve 9 Temmuz 1961'de milletçe onaylanan Anavasa'mızda yerini almıştı. Anayasa'mız, böylelikle aynı zamanda, temel işçi haklarının tanınacağı müddetin sonunu da çiz miş oldu.»

YANILANLAR

Türk-İş Başkanı Seyfi Demirsoy, daha sonra, halkoyunu bulandırarak hakların alınmasına engel olmak istiyenler tarafından aldatılabilenlerin şimdi ayıldıklarını, yanılmaların önünün artık alındığını ifade ederek şöyle dedi:

«Size sonuçları arzediyorum. 24 Temmuz 1963'ten bu yana 363 toplu iş sözleşmesi imzalandı. Kapsadığı işyeri özel kesimde 527, kamu kesiminde ise 362 olmak üzere 934'dür. 13'ü biten ve halen altısı devam eden 19 grev hareketi oldu. Bir veya iki lokavt olayı iddia edildi.

Türk sendikacılığı emin ellerdedir ve daima öyle kalacaktır. Türk milleti geleceğe rahatlıkla bakabilir.

Haklarımızı büyük bir itina ve titizlikle korumaya azimliyiz.»

MESAJLAR

Toplantıyı yöneten Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç, bundan sonra, parti grupları adına yapılacak konuşmalardan, partiler tarafından vazgeçildiğini, Cumhuriyet Senatosu Başkanı Enver Aka, Millet Meclisi Başkanı Fuat Sirmen ve Başbakan İsmet İnönü'nün toplantıda hazır bulunamadıklarını bildirdi ve sözü, kanunların çıkışında büyük emek sahibi olan Millî Birlik Komitesi sözcüsü Ahmet Yıldız'a verdi. İşçilere tanınan hakların ve sendikal hareketlerin batı demakrasilerindeki yerini ve bu yerin önemini özetleyen Yıldız, Türk İşçi hareketinin gelişiminden kıvanç duyulması gerektiğini belirten veciz bir konuşma yaptı ve alkışlandı.

Bu arada, arasında Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu'ndan ve Cumhurbaşkanından gelen mesajların da bulunduğu birçok telgraf okundu.

Hükûmet adına konuşacağını belirten Millî Eğitim Bakanı İbrahim Öktem ise, konuşmasında aynen şöyle dedi:

Sayın Başbakan 24 Temmuz olayını, Türk sosyal hayatı için en önemli bir olay telâkki etmektedirler. Türkiye'de sendikalizmin gelişmesi ve işçi haklarının geniş ölçüde verilmesi, demoktarik gelişmenin bir neticesi ve hür sendikalizmi demokratik düzenin dayanaklarından saymaktadır.

«Sayın Başbakan «4 Temmuz o sendikalizmin, Türkiye'nin sosyal bünyesine uygun olarak gelişeceği inancı içindedir. Bu gelişmenin, Türk sosyal ve ekonomik âleminin özellikleri içinde, zararlı mücadelelere yol açmaksızın, Atatürk ilkelerinin ışığı altında ve Atatürk milliyetçiliği anlayışında devam edeceğinin teminatını Türk iş âlemimizin şuurunda görmektedir.

Türk iş âlemini, belli bir şuur içinde millî kalkınmamızın temel unsuru saymaktadır. Bayramın, Türk iş âlemine ve milletimize kutlu ve mutlu olmasını dilerim.»

YARIŞMA

Toplu Sözleşme ve Grev düzeninin yürürlüğe girdiği 24 Temmuz gününün Türk Sendika Hareketi'nin gelişiminde işgal ettiği mevki bu mutlu günün «İşçi Bayramı» olarak ilânı ile değerine yakışan bir önem kazanmıştır.

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu, bu büyük günün anlamını en güzel şekilde değerlendirebilmek amacı ile Türk Sendikacıları arasında bir yarışma düzenlemiştir. «İşçi Bayramı» konu alınarak düzenlenen yarışmaya her Türk sendikacısı katılma hakkına sahiptir.

Yarışmaya katılacak arkadaşlar, «İşçi Bayramı» hakkındaki düşüncelerini üç daktilo sayfasını aşmamak şartiyle serbetçe belirteceklerdir.

Yazılar, Türk-İş Başkanı Seyfi Demirsoy, Genel Sekreter Halil Tunç, Türk-İş Araştırma Merkezi Başkanı Doğan Avcıoğlu, Profesör Bahri Savcı ve Doçent Doktor Muammer Aksoy'dan kurulu jüri tarafından incelenecek ve derece alan yazılara armağan verilecektir.

Türk-İş Dergisi de yarışma sonunda ilk üç dereceyi kazanan yazıları yayınlayacaktır.

Sendikacı arkadaşlarımıza şimdiden başarılar dileriz.

ESKİ TAS ESKİ HAMAM

Aşağıdaki olay, «İşçi Bayramı» dolayısı ile yaptıkları konuşmalar sansür edilen Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu yöneticileri, ile henüz teşkilât kanununa sahip olmıyan bir radyonun plâj kentlerinde yönetim kurulu toplantıları yapan yöneticileri arasında 1964 yılında geçmiştir.

24 Temmuz 1964 günü akşamı devlet radyolarında okunması dileğiyle radyoya verilen konuşmalarda bazı kısımlar, radyoda görevli bir şahıs tarafından sansür edilmek istenmiştir.

Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç tarafından kaleme alınan konuşmayı, Türk-İş Eğitim Koordinatörü Muzaffer Sıranç Ankara Radyosu'na götürmüş ve buradaki memur, konuşmayı «mütecaviz» bulduğunu ileri sürerek, çalakalem düzeltmeğe başlamıştır.

Konuşmada suç unsuru yoktur. İmlâ hatası yoktur. Dil bozukluğu yoktur. Peki ne vardır ?

«Rejim düşmanları ile daima mücadele edileceği» yolunda bir ifade vardır. Peki mücadele etmiyelim mi bu rejim düşmanları ile? Yoksa «Büyüklerimiz bizden daha iyi bilirler...» deyip susmayı tercih mi edelim? Biz, işçiler böylesine rahatlığı, tevekkül zihniyetini sıyırıp atmak yolundayız. Şu veya bu düşünce ile bu zihniyeti hortlatmak için çırpınanlar umduklarını bulamıyacaklar.

Rejim düşmanlarını sinirlendirmemek için ne yapalım? Onlarla mücadele yerine münakaşa mı edelim, sohbet mi edelim? Yoksa, bu kelimeyi de Abdülhamit devrindeki tabulardan biri haline mi getirelim?

Bakınız. TRT Genel Müdürü Adnan Öztrak, Türk-İş Genel Sekreteri'nin bu konuyla ilgili olarak yaptığı basın toplantısından sonra demiştir: «Kendileriyle mücadele edilecei ifade ğedilen zümreler de radyoda cevap hakkı isterlerse, vermek zorunda kalırız...»

Seyfi Demirsoy ve Halil Tunç'un radyo konuşmalarından gocunan rejim düşmanları, radyoya gelecekler, «Biz rejim düşmanıyız... Bu adamlar bize hakaret etti. Radyoda, bize cevap hakkı tanımalısınız...» diyecekler. Sayın Öztrak ta büyük hukuk anlayışı içinde cevap hakkı tanıyacak...

Radyodaki Abdülhamit yasakları bu kadarla da bitmiyor. Zamanın müsait olduğu belirtildiği halde, Halil Tunç tarafından hazırlanan beş sayfalık konuşma, iki sayfaya indiriliyor. Yeni çıkan kanunların, sefaleti ortadan kaldıracağı yolunda ki bir ifadedeki «sefalet» kelimesi efendileri gocunduruyor. «Efendim, nelüzum var?...

Şimdi de biz soralım? «Lüzum yok mu efendim?...» Sefalet varsa bunu saklayalım mı? Üstelik yeni çıkan iki kanunun sefaleti ortadan kaldırma yolunda sağladığı faydalardan da sırf bu ürkütücü kelime yüzünden vaz mı geçelim?

, Bir başka kelime, «sosyal». Acaba «içtimaî» desek, ayni derece ürker miydiniz? Anayasa'mız, bugün bütün batı demokrasilerinin Anayasaları gibi, bu kelime ile doludur. Elbette dolu olacaktır. Ne var «sosyal» kelimesinde? Acaba sabah programlarında yemek tarif eden ahçıya da «sos» kelimesini kullandırmaktan korkacaklar mı?

Radyo yöneticilerine Anayasa'nın 11 ve 26'ncı maddelerini hatırlatalım:

Madde 11: Kanun, kamu yararı genel ahlâk, kamu düzeni, sosyal adalet ve millî güvenlik gibi sebeplerle de olsa, bir hakkın ve hürriyetin özüne dokunulamaz.

Madde 26: Kişiler ve siyasi partiler, kamu tüzel kişileri elindeki basın dışı haberleşme ve yayın araçlarından faydalanma hakkına sahiptirler. Bu faydalanmanın şartları ve usulleri, demokratik esaslara ve hakkaniyet ölçülerine uygun olarak, kanunla düzenlenir. Kanun, halkın bu araçlarla haber almasını, düşünce ve kanaatlere ulaşmasını ve kamuoyunun serbestçe oluşumunu köstekleyici kayıtlar koyamaz.»

Anayasamız ve onun ışığı altında düzenlenen yasalarımız, her gölgeden korkan sinameki memurların elinde eksiksiz uygulanamayacaktır.

26'ncı maddede açıklık vardır. Kanun halkın sözü edilen araçlar sayesinde «düşünce ve kanaatlere ulaşmasını» engelleyici hükümler koyamıyor. Peki halkın, Türk-İş tarafından rejim düşmanlarına karşı beslenen fikirler hakkında kanaat sahibi olmasını kim engelliyor? TRT yetkilileri....

«İşçi, sosyal, sefalet, sendika, sosyal adalet, v.b» gibi kelimeleri sesimizi alçaltmadan söyliyemediğimiz devirlerin geride kaldığını sanıyorken, karşımıza çiçeği burnunda bir teşekkülün genç genel müdürü çıkıyor.

Reformları destekleyeceğini bar bar bağıran yarım milyon üyeli işçi teşekkülünün karşısına, gölgesinden korkan bürokratlar çıkıyor.

Takılan gravat ne kadar şık olursa olsun, üstündeki kafa eski kafa...

Eski tas, eski hamam...

Sahte ve Gerçek

DEMOKRASİ

Orhan APAYDIN
(Aydın Milletvekili)

Siyaseti ve demokratik sistemi, halkı aldatmak pahasına da olsa, seçmenlerin oylarını almak ve bu yoldan cazip gördükleri mevkileri elde etmek manasında anlıyan bir kısım politikacıları yakın bir gelecekte hüsrana uğratacak olaylar ve belirtiler gerçek vatanseverlere ümit ve cesaret verici bir yönde hızla gelişiyor.

Bu olaylar ve belirtiler nelerdir? Kısaca işaret edeceğim.

Bu güne kadar sayısı ikiyüz elli bine yaklaşan sanayii İşçileri Anayasanın ve Anayasaya göre çıkarılan kanunların tanıdığı hakları kullanarak, iktisadî ve sosyal durumlarını önemli nispette düzelten toplu iş sözleşmeleri yapmışlardır. Bu suretle, Türk Halkının büyük ekseriyetini teşkil eden çalışanlarımız bu emeklerinin, ve alınterlerinin karşılığını almak imkânlarına kavuşmuşlardır.

Haklarını lâyıkı veçhile savunabilmek için işçilerimiz, sendika yolu ile hızla teşkilâtlanmakta ve müşterek menfaatleri etrafında birleşmektedirler. Sendikalı İşçi sayısı şimdiden bir milyona yaklaşmıştır. İşçilerimizin, bu haklarını kullanmalarına imkân veren kanunların yürürlüğe intikali üzerinden bir yıl geçmeden bu gelişmeyi sağlamaları, gelecek aylarda sanayi işçilerimizin büyük çoğunluğunun müşterek menfaatleri etrafında şuurlu olarak birleşeceklerini göstermektedir.

Sanayi işçileri dışında kalan ve asırlardanberi ufak bir mütegallibe zümresinin elinde sosyal, iktisadi ve siyasî alanda istismar konusu olan tarım işçilerimiz, halkımızın ta kendisi olan köylülerimiz de, Anayasanın tanıdığı insanca yaşamak haklarını kullanmak imkânına kavuşmanın mücadelesine başlamışlardır.

Bir kaç gün evvel Ankarada, Atatürk Orman Çiftliğinde çalışan tarım işçilerinin yaptıkları toplu iş sözleşmesi bu mücadelenin ilk belirtisi olmuştur.

Demokrasimizin ilk çağlardan beri değişmeyen bir tarifi vardır: Halkın, halk tarafından, halk için idaresi. Zamanımızda bu düzen, sosyal demokrasi ismi altında, tarifindeki anlamı kazanmış, geniş halk kitlelerinin menfaatlerini korumayı amaç edinen bir idare tarzı olarak kabul edilmiştir.

Her siyasi partinin riayet etmesi gereken Anayasamız, «Sosyal Devlet» ve «Sosyal Demokrasi» esasını kabul etmiştir. Bunun ilk manası, devletin, Türk toplumunun refah seviyesini yükseltmekle ödevli olduğudur. Aynı zamanda refah devletinin başlıca görevlerinden biri, Anayasada Türk Halkına tanınan sosyal ve iktisadî hakların kullanılması imkânlarını yaratmaktır. Hangi partiye mensup olurlarsa olsunlar, politikacılarımızın önemli bir kısmı Türk toplumunun kavuştuğu bu ileri düzenin maalesef çok gerilerinde bulunmaktadırlar. Konuşmanın başında da işaret ettiğim gibi, demokratik düzeni halâ bir oy toplama sistemi olarak telâkki etmekte, şehir ve kasabalarda bu gün halka hâkim gibi gözüken mahdut menfaat zümrelerinin çıkarlarını savunmayı da politik istikballeri için yeter saymaktadırlar.

Bu geri düşünceleri ile halk kitlelerini sosyal ve iktisadî haklarına kavuşturacak toprak reformu gibi, şu veya bu Partinin malı olmayan, bizzat Anayasanın emrettiği hareketlerin de karşısına çıkmaktadırlar.

Ortaçağ müesseselerinin bu muhafazacıları, mahdut menfaat zümrelerinin bu savunucuları, biraz evvel de söylediğim gibi aldanıyorlar. Türk işçisinin, Türk Köylüsünün hızla uyanmakta olduğunun, menfaatlerini görmeye başladığının farkına varamıyorlar.

Türk İşçisi, burada sana hitap etmek istiyorum,

Bazı gerçekleri tesbit etmen ve huzuruna gelip senden oy isteyen politikacılara sorman zamanı gelmiştir.

Zaman zaman işçi haklarını dillerinden düşürmedikleri ve bunların savunucusu rolünde gözükerek oylarınızı istedikleri halde, meselâ: iktisadî devlet teşekküllerinin idare meclislerinde bir işçi üyenin bulunmasını temin eden kanun hükmüne şiddetle muhalefet edenler kimlerdir ve hangi siyasi partiye mensupturlar?

Daha geniş işçi zümresini şümulüne alan ve sigorta yardımlarının miktarını çoğaltan Sosyal Sigortalar Kanununun çıkmasını geciktirenler kimlerdir?

Bir kaç eczacının, işçinin sırtından biraz daha fazla kazanması için İşçi Sigortaları Kurumunun eczahane açmasına mani olmak isteyenler kimlerdir ve hangi siyasî partiye mensupturlar?

Bu suallerin cevaplarında hep aynı şahısları göreceksiniz.

Milliyetçilik ve din gibi her Türk için mukaddes olan mefhumların ve muhafazakârlık gibi müphem sloganların arkasına gizlenerek, gerçekte işçi haklarını sıfıra müncer kılmak amacını takip eden bu cahil faşist taslaklarının, maskelerini yüzlerinden indirmek, bizler kadar bilhassa sizler için de artık kaçınılmaz bir memleket vazifesi olmuştur.

Bu memleketin kalkınması için sanayileşmemiz ve ziraî istihsalin artması şarttır. Bunun için de sermaye temini ve yatırım gerekmektedir. Devletin yatırımlarına tahsis edilecek sermayenin başlıca temin yolu, vergiden başka bir şey değildir. Vergileri kimler verecek? Bu güne kadar, hayatı zor idame ettirecek bir kazancı elde edilebilen, işçiler ve memurlar, bu masraflara büyük ölçüde iştirak ettiniz. Bu böyle mi devam etmeli? Ve yatırımların masrafları da sizlere mi yüklenmelidir?

Elçilerin ve toprak sahiplerinin en ağır şekil ve derecede istismar ettikleri, gayri insani şartlarla ve gülünç derecede düşük ücretlerle günde ortalama onbir saat çalıştırdıkları siz pamuk ve çeltik işçileri,

16 - 18 saat çalıştırılan ve bu sebeple çeşitli hastalıklara duçar olan sizler tütün ziraati işçileri topraksız köylüler,

Memleketimin gerçek sahipleri ve efendileri: Hislerinizi istismar etmek suretile sizleri aldatmak isteyen ve gerçekte karşınızda olanları teşhis ve tesbit ediniz.

Türk Halkının ekonomik, sosyal ve kültürel bakımlardan gelişmesini köstekleyen çeşitli siyasî ve içtimaî engeller sür'atle ortadan kaldırılmalıdır. Sosyal, ekonomik ve idarî reformları bu sebeple hep birlikte savunmalıyız. Ancak bu savunmayı yapanlara, çıkarları sarsılanların ortaçağ anlayışı ile çeşitli damgalar vurmaya kalkışmalarını da şiddetle önlemeliyiz. Fikir ve teşkilâtlanma hürriyetini aynı şekilde tehdid eden cezai hükümler. Türk Ceza Kanununa fasist İtalyan Ceza kanunundan aktarılan maddeler artık kaldırılmalıdır.

GREVLER ve DEVLET

Başbakanlık Devlet Basımevi iş vereniyle, Türkiye Gazeteciler ve Basın Sanayiî İşçileri Sendikası yöneticileri arasında bir süreden beri devam eden toplu pazarlık, işverenin anlaşılmaz ısrarı üzerine, uzlaştırma kurulu kararının da dinlenmemesine yol açmış ve sonuçta greve sebep olmuştur.

Aslında greve sebep olan zihniyet, devletin üst kademelerindeki bazı görevlilerin, işçi toplumunun tümü için «— Bunlar çok şımardı... İşçi dediğin, işçiliğini bilmeli... Bana greve kalkışsınlar da göreyim. Grev de ne demek oluyormuş?» şeklindeki babadan kalma düşüncelerinden başka birşey değildir.

Anayasa'mızdaki «sosyal haklar» la ilgili maddelerin, hem de kimlerce anlaşılamadığı, son örnekle gün gibi açıktadır. Ama, yaşı 50'yi aşmış bazı kişilere bu yaştan sonra sosyal nosyon açılamağa çalışmak, zordur.

Sosyal hukuk düzeni konusunda hiçbir şey bilmiyen, öğrenim görmemiş işçiye bu mantaliteyi aşılamak, grev ve toplu sözleşme haklarının verilmesini de, bu hakların kamu yararına kullanılışını da «atıfet»le karıştıran kalantora aşılamaktan, elbette ki kolay olacaktır.

Hükûmet, grevi ilk defasında sıkı yönetim vasıtasıyla durdurmuştur. Sıkı yönetim bitmiş, grev başlamış, ancak bu sefer telefon tellerinin ucundaki bazı gizli kuvvetler, kalabalık polis birliklerini grevcilerin üzerine yönelterek, grev gözcülerinin varlığını hiçe saymak yoluna gitmişlerdir. Bu davranış, devlet kuvvetlerinin, yepyeni bazı kanunların uygulanışını zedelemesi midir, değil midir? Bunu halen devam etmekte olan adlî soruşturma ve belki sonradan gerekli görülecek yargılama gösterecektir. Biz, Sayın Adalet Bakanı'nın yoluna gitmiyecek, yapılan hareketlerin kanunî veya kanunsuz olduğu yolunda fazla konuşmamayı tercih edeceğiz.

Basın-İş Sendikası, bu arada, grevcilere hakaret ettiği iddiasıylq matbaa müdürü aleyhine, grev mahallinden üretim maddeleri kaçırıldığı, işyerinde başka işçiler çalıştırıldığı ve işyerinin başka bir mahalle taşındığı iddialarıyla da gene ayni şahıs aleyhine şikâyetlerde bulunmuştur. İlgili soruşturmalar devam etmektedir. İlgili sendika, şikâyetlerinden vazgeçmiyecektir.

Grev, Kıbrıs buhranı konusunda hükûmetçe son zamanda alınan sert tedbirleri gözönüne alan Türk-İş tarafından durdurulmuştur. Bu yoldaki kararın ugyulanışında büyük iyi niyet gösteren Sayın Çalışma Bakanı Bülent Ecevit'e bir kere daha teşekkür etmeyi. Türk-İş görev bilmektedir.

Ancak, grev «geçici» olarak durmuştur. İşverenin «devlet Otoritesi»yle «sosyal haklar»ı birbirine karıştırmaktan vazgeçeceği ümidinde olan işçiler, dört gözle yeni görüşmeleri beklemektedirler.

Hükûmet yöneticileri, uyuşmazlığa sebep teşkil eden konuların işçi lehine halledileceği konusunda vaadde bulunmuşlardır. Karanlık bulutların yeniden görülmemesini temenni ediyoruz.

DEVLET BASIMEVİ GREVİ VE HUKUKİ SONUÇLARI

Coşkun KIRCA
(Milliyet'ten)

Başbakanlık Devlet Basımevi'nde Basın-İş Sendikası tarafından ilân edilen grev, devam etmektedir. Grevin halkoyumuzu ilgilendiren yönü, Türk kanunlarının yürürlüğe girmesi bakımından şart olan ilân hususunu yerine getiren Resmî Gazete'nin yayınlanmasında raslanan güçlüklerdir. Fakat bu greve sebep olan uyuşmazlıkta Devlet Basımevi'nin ve ondan da çok, bu kurumun bağlı bulunduğu Başbakanlık İdaresi sorumlularının davranışlarına hakim olan zihniyet, üzerinde asıl durulması gereken noktadır. Bu satırların yazarı, söz konusu greve sebep olan uyuşmazlıkta Basın-İş Sendikası tarafından Uzlaştırma Kurulu'na serbest aracı olarak seçilmişti. Devlet Basımevi tarafından serbest aracılığa seçilen Başbakanlık yüksek memurlarından kıymetli bir maliyeci ile beraber, Kurul Başkanlığı'na

Cumhuriyet Senatosu Üyesi Sayın Artüs'ü seçmiştik. Bu suretle yeni Sendikalar Kanunu ile Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu'nun Millet Meclisi'nde Geçici Komisyon Sözcülüğünü kader gereği yapmış olan bu satırların yazarı ile Cumhuriyet Senatosu'nda ayni görevi büyük başarıyla yerine getirmiş olan Sayın Artus bir araya gelmiş oluyorduk. Uzlaştırma Kurulu'nun, Basın-İş Sendikası tarafından olduğu gibi kabul edilen, fakat Devlet Basımevi'nce bir noktada reddedilen kararında da, bu satırların yazarı ile Sayın Artus'un oyları vardır. Konu üzerindeki bilgilerine dayanarak, işçi ve işveren münasebetlerini yepyeni bir düzene sokan yeni mevzuata hakim temel fikirlerden birisinden ayrılma eğilimi, idarede açıkça görüldüğünden, bu noktada uyarma görevimi yerine getirmek istiyorum.

Uzlaştırma Kurulu'nun uzun çalışmaları sonucunda, taraflar arasındaki anlaşmazlık, sadece ücret konusuna inhisar etmiştir. Taraflar, özellikle, iki yıl süreli bir toplu iş sözleşmesi yapmak üzerinde mutabık kalmışlar ve Devlet Basımevi'ne has birkaç nokta dışında, Basın-İş Sendikası'yla, Ankara piyasasının önemli bir kısmını teşkil eden basımevi işverenlerini temsil eden işveren sendikasının imzaladıkları toplu iş sözleşmesi'nin hükümlerini kabul etmişlerdir. Basın-İş Sendikası'nın kabul ettiği en önemli hususlardan biri de, hizmet akdiyle çalışmaları dolayısı ile Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu'nun 1'inci maddesi gereğince toplu iş sözleşmesi kapsamına alınabilen, ancak, ücretleri bütçe kanunlarına ek cetvellerde tesbit edilmiş bulunan işçilerin ücretlerini, bu kanunlardaki cetvellerden daha fazla artırmak isteminden vazgeçmesidir. Anlaşmazlık ise şu noktadadır:

Uzlaştırma Kurulu, çoğunlukla, birinci ve ikinci yıllarda işçi ücretlerine yapılacak zamlara ait nisbetlerin, Ankara piyasasının büyük kısmında uygulanan Toplu İş Sözleşmesi'ndeki esaslara tâbi olmasını tavsiye etmiştir. Bu tavsiye, işveren tarafından reddedilmiştir. Görüşmelerin daha ileri bir safhasında, işveren, birinci yıl için ücret zamlarını yukarıdaki esasa uygun olarak kabul etmiş, ikinci yıl için ise, Devlet Basımevi'nde memur statüsüyle çalışanlara zam yapıldığı takdirde, işçilere de belli nibette zam yapmak teklifinde bulunmuştur. Bu teklif, kurulun çoğunluğu tarafından yürürlükteki kanunların ruhuna aykırı görüldüğünden, kurulca benimsenmemiştir. Bunun üzerine, kurul, çoğunlukla, işverene, Toplu iş sözleşmesinin yine iki yıl süreli olmasını, sadece, ücret zamlarına dair hükmün daha önce üzerinde mutabık kalınan ilk yıla ait esasları kapsamasını ve ikinci yıl için, ücret statüsünün taraflar arasında daha sonra müzakereyle tesbit edilmesini teklif etmiş, bu teklif, Basın-İş Sendikası tarafından kabul edildiği halde, Devlet Basımevi'nce reddedilmiştir. Bu kurul da, çoğunlukla teklifi üzerinde ısrar etmeğe karar vermiş, bu teklif basımevi'nce resmen reddedilmekle, uzlaştırma safhası nihayete ermiştir. Görülüyor ki grev, sırf ikinci yıl ücretlere yapılacak zamlar hakkındaki anlaşmazlıktan çıkmıştır.

Burada önemli olan, zamların miktarı ve nisbetinden çok, Devlet Basımevi'nin ve Başbakanlık Müsteşarlığı'nın ikinci yıla ait ücret zamlarını, memurlara yapılması düşünülen zamlara bağlamak istemeleridir. Bu eğilim, tamamen yersizdir ve sorumlu kişilerin, Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu'nun ve hatta Anayasa'nın 46 ve 47'inci maddelerinin ruhunu hiçbir surette anlamadıklarını göstermektedir. Anayasa,mızın 46'ncı maddesi sendika kurma hakkının esaslarını koyarken, işverenlerin karşısında «çalışanlardan» bahsetmiş ve «Çalışanları» da «İşçi niteliği taşıyan» ve «İşçi niteliği taşımıyanlar» olarak ikiye ayırmıştır. Anayasa'mızın bu maddesi, bu iki kategoriye de sendika kurma hakkını tanımış, ancak ikinci kategorinin bu konudaki haklarının bazı özellikleri olabileceğini düşünerek, bu konuda ayrı bir kanun yapılmasını emretmiştir. Anayasa'mızın Toplu Sözleşme ve Grev Hakları'nın esaslarını koyan 47'nci maddesi ise, işverenlerin karşısına «Çalışanların» bütününü değil, sadece «işçileri» koymuştur. Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu da, sözleşme ve grev hakkına sahip olma bakımından, «işçi»yi 1'inci maddesinde zımnen tarif etmiş ve «Hizmet akdi» gereğince işverenin karşısında yer alan herkesi «İşçi» olarak kabul ederek, bunlara toplu iş sözleşmesi ve grev haklarını tanımıştır. Bu mefhumların, bütün demokratik memleketlerdeki mefhumlardan farklı olmadığı da meydandadır. Yine bu kanun, 56'ncı maddesinin 2'nci fıkrası ile işçi niteliği taşımıyan kamu hizmeti görevlilerinin (yani memurların) grev yapmasını yasak ederek ceza müeyyideleri koymuştur. Gerçekten, bir şart-tasarrufla belirli bir statüye giren memurların, Toplu İş Sözleşmesi, umumi mukavele ve grev gibi haklardan istifade etmeleri bahis konusu olamaz. Başkanlık Devlet Basımevi ise, belli bir süre içinde, işçi ücretlerinin memur aylıklarına bağlanmasını isterken, ancak bir kanunla ve ilgililerin rızası aranmaksızın tesbit edilecek memur aylıklarını işçi ücretinin plâfonu haline getirmek yoluna girmekte olup, bu görüş kabul edildiği takdirde, işçi teşekkülleri ile işveren veya onu temsil eden teşekküller arasında serbestçe ve müzakere yoluyla, müzakere ve uzlaştırma sonuçlanamadığı takdirde ise, grev ve lokavt yoluna başvurularak tesbit edilmesi gerektiği temel fikrine dayanan Anayasa'nın 47''nci maddesi ve bütün bir Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu, temelinden red ve inkâr edilmiş olacaktır. Uzlaştırma Kurulu'nda bu satırların yazarı ile kurulun sayın başkanının bu gerçeği dile getiren bütün uyarmaları, esefle kaydetmek gerekir ki, kanunların ruhuna nüfuz etmeyi reddeden bir zihniyetle karşılanmıştır. Bir işyerinde hem hizmet akdiyle çalışan, hem de memur statüsünde bulunan kimseler mevcut olunca, bunların hizmetleri karşılığında aldıkları para miktarları arasında eşitsizlik ve adaletsizlikler bulunabilir. Ancak, bunları düzeltmenin yolu, Anayasanın ve kanunların temel mefhumlarını ve ruhunu bir kenara itmek değildir. Bunları düzeltmenin yolu, yeni Devlet Personel Rejimi ile kimin gerçekten memur, kimin işçi olması gerektiğini iyice tesbit etmek ve memur ayrılıklarını yeniden ayarlamaktır. Devlet bu görevlerini yerine getirmekte asla özür tanıyamadığımız sebeplerden dolayı geciktiriyorsa, işçinin, karşısına, onu fiilen memur durumuna sokup, Toplu İş Sözleşmesi ve Grev hakkını lüzumsuz hale getirecek tekliflerle çıkmak durumunda değildir. Hiçbir haysiyetli işçi sendikacısı ve hatta işçi, böylesine yersiz teklifleri kabul edemez. Anayasa'mızın 81'inci maddesinin 2'nci fıkrası, «Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır.» derken, sadece Anayasa'nın sözünü değil, ruhunu da kastetmiştir. Başbakanlık dairelerinin bağlı olduğu siyasî sorumluluğa sahip kişilerin, Başbakanlık Basımevi'ne de Başbakanlık Müsteşarlığı'na hâkim olduğunu esefle gördüğümüz bu Yanlış eğilimi bir an önce düzeltmek üzere, artık harekete geçmeleri gerekmektedir. Çalışma Bakanlığı da, artık bu hukuk dışı eğilimin karşısına dikilmek zorundadır. Bu prensip konusu halledilince, ücret zamları konusunun kolaylıkla halledileceği derhal görülecektir.

SOSYAL SİGORTALAR KANUNU ve ECZAHANELER

Millet Meclisi, üç aylık uzun bir yaz tatiline girmeden önce, işçilerin paralarını, haksız kazanç peşinde koşan birkaç yüz eczacının cebine akıtan bir kanun maddesini kabul etti Halbuki ayni Millet Meclisi, Sosyal Sigortalar Kanununun ilk görüşülmesinde, maddeyi işçi menfaatlerine uygun şekilde kabul etmişti. Bu sefer, her ne hikmetse, meclis koridorlarında sıkı bir kulis faaliyetine girişen birkaç eczacının görüşleri hâkim oldu, sayısı milyonu aşan işçinin menfaatı unutuldu.

Mesele, İşçi Sigortaları Kurumu'nun eczahane işletip işletmemesiyle ilgilidir. Kurum, bilindiği gibi, eczahane işletmekte ve bu sayede ihtiyacı olan ilâçları, eczahanelerin sattığından yüzde 35 - 40 oranında ucuz olarak, imalâtçıdan sağlıyabilmektedir. Hele şimdi yeni Sosyal Sigortalar Kanunu'nun çıkmasıyla, sigortalı işçi sayısı çok büyük ölçüde artacağından, kurumun ilâç tüketimi, kat kat çoğalacaktır. İşte eczacılar, kurumun doğrudan doğruya imalâtçıdan ilâç alarak, on milyonlarca lira işçi parasını tasarruf etmesine karşı koymuşlar ve bu parayı ceplerine indirmenin maalesef yolunu bulmuşlardır. Mesele bununla da bitmemektedir. Özel eczahanelerin, işçiye ilâç satışından çeşitli yolsuzluklar yaptıkları, ilâç yerine şişirilmiş fiatlarla oyuncak bile sattıkları bilinmektedir. Bu yolsuzluklar, müfettiş raporlarıyla tesbit edilmiştir.

Böyle bir durumda, kurumun, kendi ilâcını kendi sağlamasından tabii ne olabilirdi? Apaçık bir yolsuzluk, parlamento üyeleri tarafından savunulabilir miydi?

Ne yazık ki savunuldu... Türk-İş'in sayısız ikazları, yayınladığı bildiriler görmemezlikten gelindi. Apaçık bir yolsuzluğa karşı dikilen Orhan Apaydın, Şeref Bakşık, Kadri Özek gibi milletvekillerinin sözlerine kulaklar tıkandı. Ruhi Soyer, Zeynel Gündoğdu, Naci Güray ve Ahmet Bilgin gibi milletvekillerinin demagojileri benimsendi. Eczacıların sözcülüğünü yapan bu milletvekilleri, rakamlarla gözlerinin önüne serilen apaçık yolsuzluğun aksini iddia edebilecek en ufak delile sahip olmadıkları için demagojiye saptılar. Birkaç eczacının kazanç hırsı uğruna, sayısı milyonu aşan işçinin menfaatını satan bu beylere göre İşçi Sigortaları Kurumu'nun, kendi ilâcını kendi sağlaması sosyalistlikmiş, Kurumu soydurmak, özel teşebbüsçülükmüş... Biz ise özel teşebbüsçüyümüşüz. O halde kurum, özel teşebbüsçülüğü kurtarmak için eczacılara peşkeş çekilmeliymiş...

Bu akıl almaz demagoji, «İşçi parası deniz, yemiyen domuz...» zihniyetiyle itibar gördü. Ama, Türk-İş meselenin peşini bırakmış değildir. Bu efendiler, işçinin mütevazi kazancına göz dikmenin ne demek olduğunu pek yakında öğreneceklerdir.

Türk-İş, bu işçi düşmanı beylere, ilk iş olarak birer protesto telgrafı gönderdi. Telgrafların metinleri aynen şöyledir :

«Sayın Naci Güray

Elâzığ Milletvekili — ANKARA

Sosyal Sigortalar Kanunu Tasarısı, önce Hükûmetle, yedi özel sektör temsilcisi ve yedi sendika temsilcisiyle birlikte görüşülmüş ve Millet Meclisi'nin ilk metnindeki 123'üncü madde oybirliğiyle kabul edilmişti.

Doktrin kelimesi arkasına sığınarak 123'üncü madde üzerinde yaptığınız konuşmadaki tehdidiniz, bizi ne yıldırır ve ne de üzerimizde iz bırakır.

Çok denenmiştir bu tehditler.

İşçi seçmenlerinizin sizi daha iyi tanımaları için, konuşmanızı teksir edip, kendilerine ileteceğiz.

Saygılarımızla

Seyfi Demirsoy — Başkan
Halil Tunç — Genel Sekreter»

«Sayın Ruhi Soyer,

Niğde Milletvekili — ANKARA

Meclisin dünkü müzakeresinde, Sosyal Sigortalar konusundaki konuşmanızı hazin hazin dinledik.

Yönümüz, Atatürk'ün gösterdiği yöndür. Bunu sayısız misallerle ispat ettik.

Büyük kurtarıcı Atatürk, daha 17 Şubat 1923'te İzmir İktisat Kongresi'nde amele yerine işçi kelimesini kabul ettirmiştir.

Siz, mecliste işçi yerine rahat «amele» diye bahsettiniz. Gerçi ondan da alınmayız. Ama işçi arasında şu veya bu sebeple yapacağınız konuşmalarda kendisine amele diye hitap edecek olursanız, protesto ile karşılaşacağınızı biliniz.

Konuşmanız, işçilere dost ve dost olmayanların kim olduğu öğrenilsin diye teşkilâta gönderilecektir.

Saygılarımızla

Seyfi Demirsoy — Başkan
Halil Tunç — Genel Sekreter»

«Sayın Ahmet Bilgin

Kırşehir Milletvekili — ANKARA

Sosyal Sigortalar Kanunu Tasarısı'nın eczacılarla alâkalı maddesindeki konuşmanızı hüzünle dinledik.

Teziniz, Anayasa'nın 76 ve 77 nci maddeleriyle kabili telif olmamasına rağmen, milletvekili sıfatınızı unutarak, eczacı olmanız sebebiyle, meslek mensuplarınızı iyi müdafaa ettiniz, ama gerçekçi olamadınız.

Halkın mutluluğuna da çalışmadınız.

Konuşmanızı teksir edecek ve Kırşehir'li işçilere göndereceğiz.

Saygılarımızla

Seyfi Demirsoy — Başkan

Halil Tunç — Genel Sekreter»

«Sayın Zeynel Gündoğdu

Erzincan Milletvekili — ANKARA

Konuşmanızın metnini, Erzincan'lı işçilere göndereceğiz.

Saygılarımızla

Seyfi Demirsoy — Başkan

Halil Tunç — Genel Sekreter»

OECD Yardımı Kesilecek mi ?

İktisadî İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtı (OECD) ile Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) nezdindeki Sendika İstişarî Komitesi Genel Sekreter Yardımcısı Charles Ford, 21 - 24 Temmuz tarihleri arasında Samsun'da yapılan bölge seminerinde hazır bulunmak ve Türk - İş yöneticileriyle görüşmeler yapmak üzere, Türkiye'ye geldi.

OECD ile Türk-İş arasında iki yıldan beri devam eden teknik işbirliğinin 1965 den itibaren kesileceği yolundaki söylentiler hakkında ne düşündüğünü kendisine soran Türk-İş muhabirine, Ford şunları söyledi :

«— Türk-İş'in son çıkan ve çalışma hayatını doğrudan doğruya ilgilendiren kanunlardan azamî derecede faydalanarak kuvvetli bir teşkilât haline gelmesini memnunlukla görmekteyim.

Fakat, bütün bu başarılara ve az zamanda başarılan büyük işlere rağmen, OECD'ye üye olan bazı devletlerin, eğitim konusunda Türk-İş'le yapılan işbirliğinin gelecek yıldan itibaren kesilmesi yolundaki teklifleri desteklemesi, çok üzücü bir olaydır.»

İNSAN GÜCÜ PROJELERİ

Teknik yardım projesinin amaçlarından ve bunun kesilmesinin doğuracağı sakıncalardan kısaca söz eden Ford, konuşmasına şöyle devam etti:

«— İnsan gücü alanında, OECD'nin çeşitli projeler ihdas etmesi ve bu alanda faaliyet gösteren çeşitli teşekküllerle işbirliği yapması, teşkilâtın faaliyet programını hazırlıyan uzman kurullar tarafmdan, müteaddit defalar ısrarla belirtilmişti.

OECD'nin insan gücü ve sosyal münasebetler programları üzerinde iki yıl önce bir araştırma yapan üç kişilik bir uzman komitenin hazırladığı rapor, konseyce de aynen kabul olunmuş ve o tarihten beri bu raporda zikredilen ilkeler, metodlar, OECD'nin ayni alandaki temel ilkeleri halini almıştır. Bu ilkelerin ışığı altında, OECD, sendikal hareketlerle işbirliği yapmış ve ekonomik - sosyal gelişmeler için çalışmağa başlamıştır. Gayet iyi olarak devam eden programların tatbikatı, iki yıl süre ile başarıyla devam etmiş ve çok faydalı olmuştur.

Ancak, bu yıl, sendikal teşekküllerle yapılan işbirliğinin kesilmesi yolundaki teşebbüsler, yavaş yavaş destek görmeğe başlamış ve halen uygulanmakta olan seminerlerin, tetkik gezilerinin ve diğer faaliyetlerin, gelecek yıldan itibaren kesilmesi yolundaki cereyan kuvvet kazanmağa başlamıştır.

Bu tekliflerin kuvvet kazanması, özellikle kalkınma çabası içinde bulunan ve sendikal hayatta kısa zamanda büyük başarılar elde eden Türkiye için vahim sonuçlar doğurabilir. Türk-İş, gelişmesinin en zor kademelerini, hayret edilecek kadar kısa zaman içinde, olgunlukla atlamıştır. Sonuçların elde edileceği ve hedeflere varılacağı anda işbirliğini kesmek, insanı yarı yolda bırakmak gibi birşey olacaktır.»

KOMİTENİN DİRENMESİ

Daha sonra, Sendikalar İstişarî Komitesi'nin, bu yoldaki eğilime karşı koyduğunu belirten Ford şöyle demiştir :

«— Sendika İstişarî Komitesi (TUAC), OECD nezdinde, programların kesilmesi veya azaltılması yolundaki teklifleri şiddetle protesto etmiş ve açtığı mücadelede, kendisine üye olan millî merkezlerin desteğini istemiştir. Bütün millî merkezler, bu teklifi olumlu karşılamışlar ve kendi hükûmetleri nezdinde teşebbüse geçmişlerdir. Bu çalışmalar sonucunda, OECD Konseyi'nin, insan gücü ve sosyal alanlardaki programların devamı ve hatta genişletilmesi yolunda bir karar alacağını kuvvetle ümit etmekteyim.

Zaten aksi şekilde bir karar almak, teşkilâtın şimdiye kadar takip etmekte olduğu politikaya aykırı olacaktır. Şahsen, kararın olumlu olacağını sanıyorum.»

Sosyal Sigortalar

Ulusal varlığın en önemli değer kaynağının insan emeği olduğuna inanan batı ulusları, sosyal güvenliğe önemli bir yer vererek bugünkü durumlarına ulaşabilmişlerdir.

Büyük kurtarıcı Atatürk de, ulusu için, batı uygarlık yüzeyine ulaşmayı hedef görmüştür. Esaslarının Atatürk ilkelerinden alan Anayasamız da devletin «sosyal» olmasını öngörmüş ve devlete, sosyal adalet ve sosyal güvenlik konusun da geniş sorumlulukları yüklemiştir.

Sosyal devlet, bireye yalnız klâsik özgürlükleri sağlamakla yetinmeyerek onların insan haysiyetine yaraşır şekilde yaşamaları için gerekli maddî ve kültürel ihtiyaçlarını karşılamayı da kendisine vazife edinen devlettir. Başka bir deyimle, halka hizmet devleti, refah devletidir.

Refah devleti. özellikle emeklerini satmak suretiyle geçinen işçi, memuru ve bütün çalışanları korumak ve bunların, aileleriyle birlikte hayatlarını, ömürlerinin sonuna kadar teminat altına almak zorunluluğundadır. Anayasamız, sosyal adalet ve sosyal güvenlik hedeflerine ulaşmanın plânla yürütülmesini öngörmüştür. Bu bakımdan, Türk işçileri olarak, yeni Anayasamıza ve bu Anayasanın öngördüğü kalkınma plânlarına gönül bağlamış bulunuyoruz.

Şimdi, Türkiye'nin sosyal-ekonomik alanlarında, Anayasamız ve Kalkınma Plânı sayesinde önemli gelişmeler yer almaktadır. Bir yandan, günün birinde Türkiye'yi ileri batı ülkelerinin teknik uygarlık düzeyine ulaştıracak hızlı bir plânlı kalkınma hareketine girişilmiş, öte yandan da, bu iktisadî kalkınmanın sosyal adalet ilkelerine uygun şekilde yürütülmesini sağlayacak tedbirlerin alınmasına başlanmıştır.

Bu tedbirlerden birisi olan sosyal güvenlik konusunda bir olumlu adım daha atıldığını görmekle mutluluk duyuyoruz. Bu adım sosyal güvenlik çalışmalarıdır.

Sosyal güvenlik, yalnız çalışanlar için değil, bütün sınıflar için lüzumlu olmakla beraber, geçimlerini, emeklerini satarak sağlayanlar için elzemdir. Bu sebeple, Anayasamızın 48 ci maddesi, «Herkes sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Bu hakkı sağlamak için sosyal sigortalar ve sosyal yardım teşkilâtı kurmak ve kurdurmak, devletin ödevlerindendir» der. Görülüyor ki, asgarî bir sosyal güvenlik, sosyal sigortaların bütün dalları ile gerçekleştirilmesi ve bu kolların kapsamının genişlemesiyle kabil olacaktır.

Yeni yürürlüğe giren «Sosyal Sigortalar Kanunu», bu hususlarda birçok ilerlemeler kaydetmekle birlikte, henüz bu seviyeye ulaşamamıştır.

Kanunun en kötü tarafı, Kurumun, kendisine verilen görevleri yerine getirebilmesi için mutlaka gerekli olan eczahane açma yetkisinin ortadan kalkışıdır.

Kurum, bir sosyal güvenlik müessesesidir. Bu müessesenin eczahane açması kadar normal birşey olamaz.

Halen yürürlükte bulunan 6901 sayılı kanunun 30 cu maddesinin değişik şekliyle, yataklı ve yataksız sağlık tesislerinde eczahane açmak yetkisi, hiçbir itiraza mahal bırakmayacak şekilde Kuruma tanınmış bulunmaktadır.

Sosyal Sigortalar Kanunu Tasarısının, Cumhuriyet Senatosu Sosyal İşler Komisyonunda görüşülmesi sırasında, birkaç eczacının gösterdiği fevkalâde kesif faaaliyet sonunda, Genel Kurul tarafından metinden çıkarılan kısım, Kurumun eczahane açma yetkisini daha da kısıtlayıcı şekilde ve bir milyonu aşkın sigortalının tamamen aleyhine olan bir fıkra ile birlikte, maddeye eklenmiştir.

Senato Komisyonunda ve dada sonra Senato Genel Kurulun da kabul edilen metne göre, Kurum, yataksız sağlık tesislerinde eczahane açmak yetkisinden mahrum edildiği gibi eklenen yeni fıkraya göre, her yıl Ocak ayında bir ilâç listesi hazırlayıp ilân etmek yükümlülüğü de Kuruma yüklenmiştir. Yeni fıkra hükmüne göre, yıl içinde sigortalılara yalnız ilân edilen listede yazılı ilâçlar verilecek, sigortalı, bunun dışında bir ilâç almak istediği takdirde, liste dışındaki bu ilâç bedelinin tamamını cebinden ödemek zorunda kalacaktır.

İlâç listesi, Ocak ayında ilân edildikten sonra, örneğin kanseri tedavi edecek bir ilâç piyasaya çıksa bile, kanunun hükmüne göre, Kurumun bu ilâcı sigortalıya vermesi olanaksız bulunacaktır.

Daha da fecisi, işçilerin sırtından birkaç eczacıya haksız kazanç sağlanmasıdır. Kurumun eczahane açma yetkisini sınırlamanın başkaca anlamı yoktur.

1963 yılı içinde Kurumun ilâç sarfiyatı 45 milyon lira civarındadır. Bunun 25 milyon liralık kısmı Kurum eczahanelerinden verilmiştir. Toptancı ve imalâtçılar, Kurumu ilâç satarken en az yüzde 35 tenzilât yaptıklarına göre, Kurum yılda 12 milyon lira kadar tasarruf yapmış olacaktır. 35 milyon lira tutarındaki bir toptan alım için yüzde 35 ten-

Kanunu ve Nitelikleri

Halil TUNÇ
Türk-İş Genel Sekreteri

zilât yapıldığı gözönüne alınırsa 25 milyon civarında para ödendiği meydana çıkar.

Sosyal Sigortalar Kanunu, çalışanların tümüne uygulandığı ve hastalık sigortasından çalışanların eş ve çocukları da faydalandıkları zaman, ilâç sarfiyatının 150 milyon lirayı bulacağı tahmin edilmektedir.

En çok ilâç sarfeden yerler, poliklinikler olduğuna göre, bunun 100 milyon liralık kısmı, anlaşmalı eczahanelerden alınacak demektir. Bunu Kurum, toptan mübayaa fiatı üzerinden satın alıp da, sigortalılara verebilme olanağına sahip olsaydı, yılda en az 35 milyon lira civarında bir tasarruf sağlamış olacaktı. Yeni çıkan kanuna göre, bu 35 milyon lira, ülkede mevcut 1400 kadar eczacının cebine girecektir. Yeni çıkan Sosyal Sigortalar Kanunu, ile Kurumun yataksız sağlık tesislerine eczahane açmak yetkisi kaldırılmak suretiyle eczacılara bu kadar büyük bir menfaat sağlanmış bulunmaktadır.

Bugüne kadar İşçi Sigortaları Kurumunca yürütülen çeşitli sigorta çalışmaları, tek bir güvenlik düzeni haline getirilmiştir.

Plânda da öngörüldüğü gibi, kanunun öncelikle sanayi kesiminde çalışan işçilerin tümünü kapsaması sağlanmıştır. Bunun yanında, işçilerin eş ve çocuklarına da kanunların uygulanması kabul edilmekle sigortanın kapsadığı alan bir hayli genişlemektedir. Bu konu tam anlamıyla gerçekleştiği takdirde, sosyal sigortalar kapsamına girenlerin sayısı 5 milyon gibi hiç te küçümsenmiyecek bir topluluğu kapsamış olacak ve böylece işçi ailelerinin sosyal güvenlikleri, şimdilik en azından bile olsa, teminat altına alınmış olacaktır.

Öte yandan, İşçi Sigortaları Kurumundan emekli maaşı alan, şimdilik 40 bin, bir - iki yıl sonra 100 bini aşacak sigorta emeklilerinin en düşük aylıkları, 120 liradan 250 liraya çıkarılmakla, bugüne dek sefaletin kucağına terkedilmiş yüz binlerce emekli işçinin durumları biraz olsun düzeltilmektedir.

Getirdiği birçok yenilik lerle İşçi Sigortaları Kurumu, yurdumuzda sosyal güven lik çalışmalarını en geniş anlamıyla uygulayan tek Kurum olarak, sosyal güvenlik hareketinin çekirdeğini meydana getirmektedir.

Ancak, yeni kanunun bu yenilikleri yanında birkaç noksanlık ve aksaklığı da vardır.

Bugün İşçi Sigortaları Kurumundan faydalanan, bir milyon ikiyüzelli bin kayıtlı işçi bulunmaktadır. Çalışan nüfusumuz 12,5 milyon olarak kabul edildiği takdirde, sosyal sigortalardan faydalanan işçi sayısının, çalışan nüfusumuzun ancak onda biri olduğu görülecektir. Yeni kanunla alınan tedbirler uzun vadeli de olsa, çalışanların tamamını kapsayacak nitelikte değildir. Öte yandan, sosyal sigorta dallarının en önemlisi olan işsizlik sigortası da, bu kanun içinde düşünülmesi pekalâ mümkünken, hiç dikkate alınmıştır.

İşgücü arzının pek fazla olduğu ülkemizde, bir yandan tam istihdamı sağlamak için yatırım seferberliği yaparken, öte yandan da işsizlerimizin hiç olmazsa asgarî geçimini sağlayacak bir yüzeyde olsun, işsizlik sigortasının uygulanması şarttır. Bu kanunun, beklemeye hiç tahammülü yoktur. Çünkü kesif bir işsizlik, sosyal bünyemizi hergün insafsızca zedelemeye devam etmektedir.

Gerçi bu sigortanın uygulanması ve başarı kazanması, ülkemiz için çok kolay olmamakla birlikte, herhangi bir sebeple işinden çıkan veya çıkarılan bir kimseye yeni bir iş bulununcıya kadar, muhtaç duruma düşmeden, geçimini en aşağı bir yüzeyde olsun sağlıyabilmek ve bunu işçiye bir iane değil, bir sosyal hak olarak tanımak, sosyal devletin ödevlerinin başında gelmelidir. Sigorta kollarının, daha çalışanların tümünü kapsamadığını gözönüne alırsak, bu sigorta dallarının derece derece uygulanması tabiî olacaktır. O halde şimdiden bir başlangıç yapmakta fayda vardır.

İşsizlik sigortası, tam istihdamla sıkı sıkıya bağlıdır. Ekonomik bakımdan gelişmemiş ülkelerde, gelişme problemi. doğrudan doğruya bir istihdam problemidir. Bu problemin, hükümetlerce halledilmesi, ancak iyi hazırlanmış ekonomik kalkınma plânlarıyla olanaklıdır. İyi hazırlanmış bir plân, işsizliği kısmen ortadan kaldıracak ve işsiz sayısının azaldığı bu ortamda da böylece, işsizlik sigortasının, uygulanması kolay olacaktır. Ancak bu, işsizlik sigortasının, uzun süreli kalkınma plânlarının sonlarına doğru uygulanabilen bir sigorta olduğu anlamına alınmamalıdır. Bu sigorta dalı, pekalâ şimdiden uygulanabilir. Başlangıçta uygulama alanının dar tutulması ve ilerde kapsamının genişletilmesi, atılacak ilk adımı teşkil edecektir.

(Devamı 32 de)

Hepimizin Kutlaması Gereken Bayram

Milliyet'ten

İşçi Bayramı olarak seçilen 24 Temmuz günü, sosyal alanda elde edilen gelişmeler bakımından gerçekten sevinçle kutlanacak bir yıldönümüdür.

Uzun seneler «Türk işçisinin henüz olgunlaşmadığı» gerekçesiyle çalışanlardan esirgenmiş, «Türk ekonomisinde yıkıcı etkiler yaratacağı» ve «servet düşmanlığını körükleyeceği» iddia edilmiş haklar bugün geride kalan yıl içinde bu hükümleri toptan iflâs ettiren başarılı bir tatbikatın temeli olmuştur.

Sendika kurma, toplu sözleşme yapma, greve başvurma demokratik ülkelerde çalışanların tabiî hakları kabul edilmektedir. Bunlar olmadan sosyal demokrasiden bahsedilemeyeceğine ve toplumlarda dengenin, huzurun sağlanamayacağına inanılmaktadır. Söz konusu haklar bu inançla batıda yıllar önce tanınmış ve sonuçlar yanıltıcı olmamıştır. Her ne kadar bu ülkelerde zaman zaman sanayii tehdit eden, iktisadî bakımdan büyük gedikler açan grevlerle karşılaşılmışsa da neticede elde edilen fayda, zararları gölgede bırakacak ölçüde gerçekleşmiştir.

Bu hakları geç ve güç elde edebilen Türk işçisinin ilk yıl içinde gösterdiği tutum, onların eline tehlikeli silâhlar verildiğini iddia edenleri yanıltığı gibi, bu alanda tecrübesi büyük olan ülkelerdeki çalışanların davranışlarından dahi olgun gözükmüştür. Nitekim, bir yıldan daha az bir süre içinde 500'e yakın toplu sözleşme herhangi bir anlaşmazlığa ve çatışmaya yol açmadan imzalanmıştır. Yapılan ve girişilen grev sayısı bu rakkamın yanında dikkate alınamayacak kadar düşüktür. Batı ülkelerinde sık sık bütün toplumu tehdit eden grevlerin benzerlerine bugüne kadar rastlanmamıştır.

200.000 den fazla işçimize daha iyi çalışma ve yaşama şartları sağlayan bu gelişmenin getirdiği müsbet sonuçlar sadece imzalanan anlaşmalardan faydalananlara ait değildir. Bir yıllık gelişme gerek sanayiimiz, gerek toplumumuz için hayırlı ilerlemelerin işaretleriyle doludur.

Bir kere toplu sözleşmelerle işçi ücretlerine yapılan zamların enflâsyonist etkisi olacağı ithimâli gerçekleşmemiştir. Aksine işverenlerin, artan masraflarını karşılamak üzere rasyonel tedbirlere başvurdukları görülmüş, bu suretle işletmelerin daha verimli bir şekilde yeniden organize edilmeleri gibi endüstrimiz için çok faydalı bir gelişme başlamıştır.

Toplu sözleşme tatbikatının, ekonomimizin çeşitli sebeplerden durgun bir anına rastlaması büyük bir talihsizliktir. Bu menfi faktöre rağmen, işçilerin artan satınalma gücüyle piyasada hareket yaratacakları iddiasını çürüten bir durum belirmemiştir.

İşçi sendikaları liderleri, birkaç istisna dışında ilk defa elde ettikleri hakları istismara kalkışmadan, büyük bir sorumluluk duygusuyla ve ölçülü bir şekilde kullanırken, işverenlerin önemli kısmının da hiç alışık olmadıkları bu düzene intibak ettikleri görülmüştür. Daha önemlisi. sorumluluk duygusu taşımadığı belli olan işçi liderlerine bizzat işçi sendikaları yöneticilerinden müdahaleler geldiği gibi, eski psikolojilerinden kurtulamayıp, işçileriyle yeni şartlarla pazarlığa oturmayı hazmedemeyen işverenlere de, bizzat kendi çevrelerinden baskılar yapıldığı görülmüştür. Bütün bunlar her iki tarafta da çoğunluğun iyi niyetlerde olduğunu göstermekte ve yeni düzenin gelecekteki başarıları için güven vermektedir.

Batıda sınıf farkını yumuşatıp çalışanlarla çalıştıranlar arasındaki çatışmaları önleyen, ihtilâlci komünizmin kehanetlerini yanlış çıkartıp islâhatçı sosyalizm yoluyla kitleri mutluluğa yönelten en büyük âmil, toplu çalışma düzeni olmuştur. Bu düzen sosyal demokrasiyi gerçekleştirdiği gibi endüstrideki ilerlemelerde de büyük rol oynamıştır. Türkiyenin batı demokrasileri yolunda attığı adımın ilk yılı bu bakımdan çok ümit vericidir. Bunun içindir ki 24 Temmuz'u yalnız işçilerimiz için değil, bütün memleket bakımından sevinçle kutlanması gereken bir yıldönümü kabul ediyoruz.

İSPANYA ORTAK PAZAR'A ÜYE OLABİLİR Mİ?

John RİDDEL
ICFTU Baş Editörü
«Free Labor World»den

Diktatör Franko. uzun süredir, İspanya'nın, demokratik ülkeler gibi, uluslararası teşekküllerde temsil edilmesine çalışmaktadır. Maalesef ,bazı demokratik ülkelerin zaafı, Franko'nun bu çalışmalarında kısmî bir başarı sağlamasını olanaklı kılmıştır. Böylelikle Franco, Unesco, Birleşmiş Milletler ve Avrupa İktisadî İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtı'na el atabilmiş, ancak tüm gayretine rağmen, Nato ve Ortak Pazar'a girememiştir.

Franco, bu gibi teşekküllere girmekte neden bu kadar ısrar etmektedir?

İlk olarak denebilir ki, Hitler ve Mussolini'nin yardımlarıyla İspanya'da kuvvet kazandıktan sonra kendi ardına düşen mecaracılara, fedailere ve demagoglara güç kazandırmak ve dolayısı ile İspanya'ya daha çok dolar girmesini sağlayarak daima ihtilâl tehlikesiyle karşı karşıya olan rejimin anlamsız bünyesini destekleyeceklerini sandığı bazı Avrupa fonlarına el uzatmak için...

Bu arada, demokratik seçimlerle işbaşına gelen hükûmetlerin, bu kabil bir adamla neden temas kurmak istedikleri, zihinleri devamlı yoran bir soru olmuştur.

Bu şekildeki hareketleri açıklamak amacıyla ortaya atılan iddialar çeşitlidir. Stratejik yönden, demokrasiyi korumak için Franco'ya ihtiyaç duyulacaktır. Politik iddialar, çoğunlukla merkezde toplanmaktadır: Çeşitli temaslar sonucu, Franco, demokratik ülkeler arasına alınıp, ekonomisini batılılaştıracak ve dolayısı ile gaddar rejimine biraz olsun merhamet kazandırılacaktır. Nihayet ticarî yönden yapılan iddialara göre, hiçbir demokratik ülke, bazı ülküler uğruna, ulusal ekonomisine zarar vermek istemeyecek, dolayısı ile, İspanya ile olan temaslarına devam edecektir.

Özellikle Avrupa ve Kuzey Amerika'daki özgür sendikalar, bu asılsız iddiaları müzakereyi bile uygun görmemektedirler. Avrupa demokrasisinin çok zayıf olduğuna ve bu demokrasinin ayakta durabilmesi için zalim bir diktatörün askerî gücüne intiyaç duyulacağına asla inanmıyoruz. inanmıyoruz, çünkü gerçekler ortadadır. Bu iddia, bizim gözümüzde, müzakere edilemiyecek kadar gülünçtür.

Ekonomik bakımdan yardımcı olmakla Franko rejiminin değişeceğine de inanmıyoruz. İnanmıyoruz, çünkü gerçekler ortadadır. Ekonomik stabilizasyonu temin amacıyla dört yıl önce İspanya'ya verilen mâlî yardım, esef verici sefalet içinde yaşıyan İspanyol işçileri için en küçük ölçüde yararlı olmadığı gibi ,el altından yürütülen sendikacılığa ve hatta her çeşit demokratik işleyişlere karşı gösterilen tepkiyi de azaltıcı mahiyette olmamıştır.

Konunun ticarî yönünü ele alırsak, teşkilâtlanmış işçilerin, bu konuda yapılan şantajlara kulak asmıyacağını söyliyebiliriz. Şayet, İspanya ile olan ticarî münasebetlerin kötüye gidişiyle herhangi bir tehlike ortaya çıkmış olsaydı. İşçiler de en az hükûmetler ve işverenler kadar telâş içinde bulunurlardı. Çünkü bu münasebetlerin kötüye gitmesi, herşeyden önce, bircok işçinin işini yitirmesi demek olacaktı. Biz bu konuda herhangi bir şekilde telâşa kapılmadığımızı ispatlıyabiliriz. Telâşlanmadık, çünkü Franco'nun blöf yaptığını ve onun, demokratik ülkelerle ticarî münasebete girişme ihtiyacının, demokratik ülkelerin İspanya'ya olan ihtiyacından fazla olduğunu biliyoruz. Kaldı ki Franco'nun tehditlerinde gerçek payı bulunduğu kabul edilse bile, uzun yıllar zulüm ve sefaletin esiri olmuş İspanyol halkının özgürlüğe kavuşması için, işçilerin bir bütün olarak, elden gelen fedakârlığı yapacağına da inanıyoruz.

Özgür sendikalar, bugüne kadar hükûmetlerin, Franco ile ilgili olarak, staratejik, politik ve ticarî iddialarla oynamağa hevesli oldukları oyuna hiçbir şekilde dahil olmamışlardır. Uluslararası Hür Sendikalar Konfederasyonu (ICFTU)nun uluslararası çaptaki hiçbir toplantısı, Franco rejimine karşı olan muhalefeti destekleyici bir önergeyi kabul etmeden dağılmamıştır. Öte yandan, OECD ve Ortak Pazar'la ilgisi olan her işçi teşekkülü ayni durumdadır ve son yıllarda Franco'ya karşı olan muhalefet, ortak şikâyetler halinde, Uluslararası Ça'ışma Teşkilâtı'na da sunulmuştur.

Özellikle Avrupa kesimindeki özgür sendikalar, Franco'nun bu sızma hareketlerine başarıyla karşı koymaktadırlar. Hatırlarda olduğu üzere, iki yıl önce Franco'nun Ortak Pazar'a dahil olma teşebbüsleri, Ortak Pazar Bakanlar Konseyi'nce reddedilerek akim bırakılmıştı. O zamandan bu zamana faaliyet göstermiyen Franco, bugün, Fransız ve Alman Hükûmetlerinin de desteği ile tekrar karşımızda bulunuyor. Öte yandan, İtalya, Hollanda ve Belçika Hükûmetlerinin, ticarî amaçlar dışındaki her tür-

lü yakınlaşıcı hareketi onaylamadıklarını belirten deklarasyonlarından ve Ortak Pazar Bakanlık Konseyi'nin İspanya ile yeniden müzakere oturma fikrinden ne anlamamız gerektiği açıktır.

ICFTU, artık İspanya'ya yapılan ve zararsız gibi görülen bu çağrıların, Franco'yu Ortak Pazar'a almak için girişilmiş yeni manevraları saklayıcı bir perde olduğunu açıklıyacak durumdadır. (Zaten bunu yapmadığımız takdirde, görevimizi yapmıyoruz demektir.)

Perdeler arkasında neler dönmektedir? Bunu bilmek, Avrupa'daki özgür sendikaların ve toplumun en tabiî haklarındandır.

Ayrıca, bazı ülkelere, bu arada özellikle İtalya ve Hollanda'ya ekonomik bazı etkiler yapıldığını ispatlıyacak durumdayız. Diplomatik hilelere başvurmaktan kimse geri kalmamaktadır. Adı geçen hükümetlere, İspanya'nın Ortak Pazar'a alınmasına dair muhalefetlerini geri almadıkça, ihraç maddelerinin (Özellikle Fiat otoları ve Philips radyoları) dış pazar bulmakta güçlük çekeceği açıkça ifade edilmektedir. Bu arada örneğin Renault ve Grundig'in tamamen piyasaya hakim olacağı yolunda imalı söylentilere zaman zaman şahit olmak mümkündür.

Kısaca, Franco eskiden olduğu gibi, bugün de çeşitli ekonomik oyunlara başvurmaktadır .Bu sefer sonuç ne olacaktır? Avrupalı altı ülke, var olduğuna herkesi inandırmağa çalıştıkları ekonomik dayanışmalarının gülünç bir mevkie düşmesine müsaade ederler mi? Bu davetsiz konuğun ortalığı karıştırmasına ve aralarında muhtelif çelişmelere yol açmasına göz yumacaklar mı? Bakanlar Konseyi'nde, her üyenin oyu ayni kıymette mi, yoksa biraz daha güçlü olan bir devletin oyu daha mı fazla itibar görmektedir? Demokratik ülkeleri Ortak Pazar'a üye olarak gösteren İngiltere ekonomik baskı olarak yorumlanabilecek her türlü hareketten uzak kalmıştır, Bu düşünceyle mi, topluluğun dışında bırakılmıştır.

Bu çirkin şantaja konu olabilecek Avrupa hükümetlerinin, bizimle artık aynı fikirde olabileceklerine inanmak istemiyor, artık bu karışık durumdan sıyrılmalarını temenni ediyoruz. Nihayet, kuvvetli, demokratik bir endüstri ülkesini bile aralarından ihraç edici hükümleri kapsayan Roma Anlaşmaları, muhakkak ki, önemsiz bir diktatörün bu topluluktan uzaklaştırılmasını olanaklı kılacak hükümleri de kapsamaktadır.

İlgili hükûmetlerin görüş ve kararları ne olursa olsun özgür Avrupa işçilerinin Franco'ya karşı tutumları değişmiyecek, özgür işçiler, Franco'nun işsizlik yaratma tehdidinden asla korkmıyacaklardır. Nihayet, işçi arasında uluslararası alanda bir dayanışma mevcuttur ve bu dayanışma ruhu, ICFTU ve ona bağlı teşkilâtlarca yaşatılmaktadır, yaşatılacaktır.

TÜRK-İŞ

Türkiye İşçi Sendikaları Federasyonu, dış politikadaki son gelişmeleri dikkate alarak, grevlerin şimdilik durdurulmasına karar vermiş ve bu kararın gerekçesini şu özlü bildiriyle açıklamış :

«— Türk milleti olarak bugün asil ve insanî bir dâvanın mücadelesini yapıyoruz. Bu mücadelede Türk işçisi kayıtsız şartsız Türk milletinin emrindedir. Türk işçisi her zaman olduğu gibi hakkın zaferi sağlanıncaya kadar en ön safta savaşmaya ve her türlü fedekârlığa tereddütsüz katlanmaya hazırdır.»

Bu, gözler yaşararak alkışlanacak bir karardır. Bu, Türk-İş'in başarı zincirine eklenenyeni bir altun halkadır.

Ama hiç şüpheniz olmasın ki, bu olumlu karar, o biçim sosyalistleri kızdıracaktır. Belki de aydın, şuurlu işçi liderleri sarı sendikacılıkla, işçi dâvalarına ihanet etmekle suçlandırılacaklardır.

Türk milletinin ve emekçilerin menfaatini düşünmekten başka hiçbir örtülü gayetleri olmıyan aydın sendika liderleri son derece güç şartlar içerisinde çalışmaktadırlar. İfrat ve tefritin bütün okları, itidal ve sentezdeki gerçeğe koşan bu ülkücü ve bilgili insanlar üzerine çevrilmiştir. Aydın işçi liderleri, bütün bu haksız saldırılara rağmen, bıkmadan, yılmadan çalışmış ve dâvalarına inanan insanların huzuru içinde, çok işler başarmışlardır.

Bir toplumdaki müesseseler, bileşik kaplardaki sular gibi, aşağı yukarı aynı seviyededirler. Batı'daki bilim adamlariyle Türkiyedeki bilim adamları arasındaki mesafe ne ise, Batı'lı politikacı ile Türk politikacısı arasındaki fark da hemen aynıdır. Türkiye, hemen her alanda Batı'dan en aşağı yüz yıl geride olmasına rağmen, elde edilen sosyal haklar bakımından mesafe yirmi otuz yıla inmiştir. Batı'nın en fazla imrendiğimiz demokratik ülkelerindeki işçiler, Türk işçisinin elde ettiği hakları, ancak yirmi-otuz yıl önce koparabilmişlerdir. Hem de Türk işçisi gibi uygarca değil, nice felâketler, kanlar, canlar pahasına.

Artık Avrupa'daki hükûmetlerin de işçiyi örnek almaları zamanı gelmiştir. Toplumları, kuvvetli bir ekonomik dayanışma ve birlik ruhunu gerektirmektedir. Ayrıca hükûmetler, böyle bir yol tuttuktan sonra işçilerin de tam desteğine kavuşacaklardır. Bu destek, günahkâr bir diktatörün minnet hislerinden üstün değil midir?

KARARI

Vecihî ÜNAL
(Yeni İstanbul'dan)

Aydın işçi liderlerinin, geçmiş tecrübelerden ders alarak, akıllı ve bilgili bir çalışma sonunda bu hakları elde etmelerini çekemiyenler, zaman zaman:

— Sosyal haklar Türk işçisi tarafından elde edilmemiş, bu haklar onlara bir ihsan olarak verilmiştir...

Diyorlar.

Hiçbir hak ve hürriyet verilmez, ihsan edilmez. Her hak ve hürriyet alınır,elde edilir. Ne var ki, hak ve hürriyetleri elde etmenin de bir yolu ve metodu vardır. Türk işçisi, hak ve hürriyetlerini memleketi kana bulayacak kavgalarla değil, demokratik rejim içinde ve hukuk çerçevesinde elde etmeyi gaye edinmiştir.

Türk işçisi, bilim literatürüne sosyal hakların kanlı sınıf çatışması olmadan da elde edilebileceğini isbat eden mükemmel bir örnek olarak girecektir.

Türk işçisi savaş rüzgârlarının estiği şu sırada grevleri durdurmayıp üstelik tahrik etseydi, halk çoğunluğunun sosyal haklar üzerinde bir şüpheye düşmelerine sebep olabilirdi. Türk-İş'in aydın ve ileriyi gören idarecileri, Sıkı Yönetim olmasa bile, Türk işçisinin millet ve memleket menfaatlerine en uygun şekilde hareket edebilecek bir olgunlukta olduğunu isbat etmişlerdir.

Çünkü, aydın işçi liderleri iflâs etmiş bir doktrinin köhne kalıplarına sıkışmamakta, gayelerinin, işçileri refah ve mutluluğa eriştirmek olduğunu bilmektedirler. Onlar biliyorlar ki şu karışık durumda grevleri tahrik etmek Türk milletini zaafa düşürecek ve bu zaaf da işçilere refah değil, ancak felâket getirecektir.

Türk işçileri, savaş rüzgârları dindikten sonra, yine gayelerine doğru yürüyeceklerdir Hem de daha büyük bir kuvvet ve halk coğunluğunun daha da artan sempatisiyle.

İŞÇİ BAYRAMI

ve

Türk Sendikacılığında Son Gelişmeler

Ertuğrul BAYDAR
(Ulus'tan)

24 Temmuz 1963, Grev - Lokavt ve Toplu Sözleşme Kanununun yürürlüğe girdiği tarihtir. Bu tarih bir yıl önce işçi teşekküllerimiz tarafından İşçi Bayram olarak kabul edilmiştir. Bu gün bu bayramın birinci yıldönümünü kutluyoruz.

Geride bıraktığımız bir yıl içinde sosyal hayatımız, Anayasamızda derpiş edilen sosyal hakların tatbikatı ile ilgili kanunların gerçeklenmesi yönünde küçüm senmiyecek değişiklikler geçmiştir. Bu gelişmeler kaynağını Anayasamızdaki «Sosyal Hukuk Devleti», «Çalışma ve Sözleşme Hürriyeti», «Ücrette Adaletin Sağlanması», «Sendika Kurma Hakkı», «Sosyal Güvenlik Hakkı», gibi temel prensiplerden almıştır.

Hatırlanacağı üzere, Grev - Lokavt ve Toplu Sözleşme Kanunu tasarısı daha hazırlanmağa başlandığı sıralarda bazı çevrelerden gelen tepkiler aradan bir yıl geçtikten sonra, geçmişte korkulduğu gibi iş ve sosyal hayatımızı yıpratıcı bir karakter göstermemiş. özellikle o günden bugüne çeşitli iş kolların.

da adil ücrete doğru bir gelişme göstermiştir. Bu gelişmenin en belirli örneği, yapılan toplu sözleşme sayılarının 350 ye ve kapsadığı işçi sayısı bakımından 190.000'e yaklaşmasıdır.

Sosyal hayatımıza yeni giren ve düne kadar yabancısı olduğumuz bu kanunun iş ve işveren çevrelerince tatbik edilmesi, gelişmekte olan endüstrimiz için olumlu bir tesir ifa etmektedir. İş yerleri bünyelerinde, daha şimdiden, produktiviteyi artıracak yönde rasyonalizasyon ve reorganizasyon zorunluluğunu duymaktadırlar. Bu zorunluluk, aynı zamanda, ekonomik gelişmemiz için temel şart ve prensiplerdendir.

Sendikalizm yönünden ise, geride bıraktığımız bir yıl daha az başarılı olmamıştır.

Bilindiği üzere, çok partili hayata geçiş hazırlıkları sırasında Cemiyetler Kanunun «Sınıf esasına dayanan cemiyetlerin kurulmasını yasaklayıcı hükümleri» (Madde 9) 1946 yılında kaldırılmıştı. Daha sonra, 20 Şubat 1947 yılında yürürlüğe giren 5018 sayılı İşçi ve İşveren Sendikaları ve Sendika Birlikleri Kanunu sendikaların kuruluşları. yönetim ve denetimleri ile ilgili bir çok yeni hükümler getirmişti.

Bu kanun bütün eksik ve kusurlarına rağmen sendika hürriyeti ve sendikacılığın tesisinde atılmış ileri bir adım olarak kabul edilmektedir. Bazı tâdil ve ilâvelerle yeni Sendikalar Kanununun yürürlüğe girdiği bir yıl öncesine kadar sendikaların çalışmasını düzenledi.

Grev - Lokavt ve Toplu Sözleşme Kanunu ile birlikte ayni gün yürürlüğe giren Yeni Sendikalar Kanunu da, aradan geçen bir yıl içinde sendikalızmin gelişmesinde olumlu bir rol oynamıştır.

Bügün 9 federasyon halinde bir leşen sendikaların sayısı 280'e ve bunların kapsadığı işçi sayısı, 420.000'e ulaşmiştır. Bu sayı toplandığında, bizlere gelecekteki gelişmeler için olumlu bir fikir verebilir.

Türk Sendikalizminin diğer dikkate değer önemli bir vasfı, bazı batı Avrupa ülkelerinde olduğu gibi doktrin ve siyasi görüş ayrılıkları ile malûl olmayışındadır. Özellikle Fransa'da sendikaların üç ayrı konfederasyon halinde toplanması, (C.F.T.C., C.GT., F.O.,) Bu konfederasyonlar arasındaki taban tabana zıt siyasi ve ekonomik görüş farklılıkları işçi haklarının isteği ile il-

İ B R E T

E L G E S İ

Yandaki belge Anayasa'da yer alan işçi haklarının gerçekleştirilmesi amacıyla çıkarılan kanunların, devlet kademelerine ne derece malolabildiğini göstermesi bakımından ibret vericidir.

«Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı yerine» imza atabilecek yetki kendisine çekinmeden verilebilen Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Müsteşar Muavini Dr. Turan Gönen, bu ülkede 274 sayılı Sendikalar Kanunu'nun bir yıldan beri yürürlükte olduğundan habersizdir.

Trabzon Valiliği'ne 8837 numara ve 6/6/964 tarihle yazılan yazıda, «.....5018 Sayılı işçi ve İşveren Sendikalar Birlikleri Hakkındaki Kanun» dan bahsedilmektedir. Bu kanunun, bir yıldan beri yürürlükte olmadığı, Sayın Gönen'in bilgisi dışıdır.

Öyle bir müsteşar muavini düşününüz ki, hay di Resmî Gazete okumaz, peki bu adam günlük sabah gazetelerini de mi okumaz? Hergün koca koca başlıklarla 274 ve 275 sayılı kanunlardan ve bu kanunların uygulanışından bahseden gazeteleri şöylece eline alabilen insan, yeni bir

gili her aksiyonu gerektiği şekilde tesirli kılamamaktadır. Türk sendikalizmi bu tip hastalıklardan uzak ve ayni zamanda cemiyetin düzenini sarsacak nitelikte olan her türlü yabancı fikre karşı çok hassas oluşu, millî karakteri, kalkınma çabası içinde olan memleketimiz için de büyük bir teminat teşkil etmektedir.

24 Temmuz 1964, aradan bir yıl geçmiştir. İşçi Bayramını milletçe kutlamanın mutluluğu içindeyiz. Mutluluğumuz, sendikacılarımızın da dilediği gibi, bu bayramın kanunlaşması ile bir kat daha artmış olacaktır.

TÜRK-İŞ
TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU

HABERLER

GENELGE

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu'na üye işçi teşekküllerinin grev fonlarıyla ilgili olarak, Yürütme Kurulu tarafından kaleme alınan bir genelge, teşkilâta yollanmıştır.

Bütün İşçi teşeküllerince, en kısa zamanda toplanacak olan grev fonlarının Türk-İş'e yollanması gerektiği ifade edilen gerekçede özetle şöyle denilmektedir:

«Ünlü asker ve devlet adamı Napoleon, savaşı kazanmanın üç şartını şöyle sıralamıştır: Para, para, yine para...» Grev, meşru ve kanunî bir ekonomik savaştır. Bu savaşın kazanılmasının veya savaş tehdidi ile istenilen hakların savaşsız elde edilmesinin temel şartların dan biri, paraca kuvvetli olmaktır.

Politikasını boş hayaller üzerine inşa etmeyi daima reddederek, gerçekçiliği şair edinen Türk işçi hareketi, bu maksatla ortak grev fonu kurmayı önceden kararlaştırmıştır. Bilindiği gibi ,ortak grev fonu, Türk-İş Ana Tüzüğü gereğince, işçilerimizin verecekleri bir günlük ücretlerle kurulacaktır.

Sendikacı ve işçi arkadaşlarımızın, ortak grev fonu teşkilinin, bir an önce gerçekleştirilmesi ge-

---

«Sendikalar Kanunu» olduğundan habersiz olmaz elbette.

İşte bu yüzden toplu pazarlıklarda, «Evet ama efendim... İstedikleriniz 3018 Sayılı aykırı...» şeklinde alelacaip itirazlarla karşılaşır bilgisizliğini kokup - bulaşmamakla örtbas etmiye çalışan memurlar yüzünden sinir hastası oluruz.

İşte bu yüzden, köyü niyetli işverenin çektireceğinden beteri, bu bilgisiz, bu küflenip, paslanmış «mevzuat»ın elinden çekilir .Bilinen mevzuat ta o kadar alışılagelmiş birşeydir ki, baba yadigârı eşya gibi, eskise de bir kenara bırakılmak istenmez. Saygıdeğer memura yanıldığı da hatırlatıldığı vakit, «Öyle bir kanun hatırlamıyorum efendim. Her halde siz yanılıyorsunuz...» demekte beis görmez.

Söz konusu yazıdan daha fazla bahsetmiyelim, sadece sayın Müsteşar Muavinine bu konuda ihtiyacı olan bilginin birazcığını verelim: Söz kinusu kanunların, yani 274 Sayılı Sendikalar Kanunu ile 275 Sayılı Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt Kanunu'nun çıkışından bu yana geçen bir yıllık devre içinde 362'si devlet kesiminde olmak üzere 934 toplu sözleşme yapılmış ve bu sözleşmelerden 200 binin üstünde işçi yararlanmıştır.

Eski «İşçi Birlikleri» tarihe kaydolmuştur. Gene gazetelerin geniş bilgi verdiği konulardan olan Türk-İş Kongresi'ndeki teşkilâtlanma programına göre, sendikalar ya federasyon, ya da tercihan millî sendika halinde teşkilâtlanmaktadırlar. Sayın Gönen, bu konuda yıllarca geri kalmıştır.

Memurlar, kapasite, çalışkanlık, tecrübe derecelerine göre değerlendirilmelidirler. Ama biz, «Adam bu kadar yıl çalışmış, bırakalım, da ...lira üzerinden emekli olsun...» nazariyesini ezbere biliriz. Onun için aşağıdaki ibret vesikasını yayınlamakla yetinip, sabır dileyeceğiz.

Sabır dilemeyip, ne yapalım? Ne diyelim?

rekli, kaçınılmaz bir zaruret olduğunu takdir edeceklerinden eminiz. Halen grev fonu teşkil edilmediği için, bazı kısa görüşlü işverenlerin, «Nasıl olsa grev yapamazlar, yaparlarsa da birkaç günden fazla sürdüremezler...» şeklindeki yanlış düşüncelere kapılmalarına ve işçilerimizin meşru haklarını vermemeğe kalkıştıklarına zaman zaman şahit olmaktayız. Böyle bir grev fonunun mevcudiyeti, işçi haklarını hiçe sayan bu dar görüşlü işverenleri hizaya getirmiye yetecektir. Grev fonu, toplu sözleşme müzakerelerinde binbir çeşit güçlük çıkaran işverenler üzerinde de Demokles'in kılıcı tesirini göstermekte gecikmiyecektir.»

Genelgenin bundan sonraki kısmında, toplu sözleşmeleri tamamlanmış ve yürürlüğe girmiş işyerleri için ilgili sendikalar tarafından, birer yövmiye tutarındaki meblâğların hemen, henüz pazarlık safhasında olan sendikaların ise, sözleşmenin imzasından sonra en geç bir ay içinde, ayni meblâğı, Türk İş'e yollamaları gerektiği ifade edilmektedir.

Genelge etkisini çabuk göstermiş ve Türk-İş üyesi çeşitli sendikalara bağlı işyerleri, Birleşik Grev Fonu için topladıkları aidatları Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu'na yollamağa başlamışlardır.

Aidatların bir kısmının, işverenler tarafından, işçi yevmiyelerinden kesilerek Türk-İş'e gösderilmesi de dikkati çekmiştir. Türk-İş, işçilerimiz tarafından bu konuda gösterilen ilginin devamlı olacağından emin bulunmaktadır.

Şimdiye kadar grev aidatı keserek Türk-İş'e yollayan işyerleri şunlardır:

BP, Shell, KCA, Petrol Ofisi, BP Kartal Deposu...

Teşkilâttan Ankara'ya iletilen en son haberler, daha birçok işyerinden yollanan aidatın Türk-İş'e intikal etmekte olduğu merkezindedir.

EĞİTİM

Haziran ayının sonunda başlıyan İstanbul semineri ile, Türk-İş Eğitim faaliyetlerine devam edilmiştir.

Yabancı uyruklu öğretmenlerden Mr. Burgess ve Mr. Bonfield'in katıldığı seminerde, Türk-İş Eğitim Müdürü Ferit Azkara da hazır bulunmuştur.

Seminer süresince, öğretmenler tarafından, aşağıdaki konularda dersler verilmiştir:

Sendika temsilcisinin görevleri - Ferit Azkara,

Şikâyetlerin Halli (Tatbiki çalışma) - Ferit Azkara,

«Şikâyetlerin Halli» ve «Sendika temsilcisi» konulu öğretici filmler.

Toplu pazarlık strateji ve taktiği - Roger E. Burgess

Toplu pazarlık ve grev - Roger E. Burgess

Toplu pazarlıkta işkolunun özellikleri - Mr. Bonfield

Sendikanın toplu pazarlığa hazırlanması - Mr. Bonfield

Sendikalar Kanunu - Melih Dölen.

21 - 24 Temmuz tarihleri arasında Samsun'da yapılan seminere ise, yabancı uyruklu öğretmenlerden Mr. Covey, Mr. Eaton ve Türk-İş Eğitim Müdürü Ferit Azkara ile Sabahattin Zaim katılmışlardır.

Seminer süresince, aşağıdaki konularda ders gören 30 kursgören, semineri başarı ile tamamlamışlardır:

Teşkilâtlanma ve haberleşme - Mr. Ken Eaton,

Teşkilâtlanma strateji ve taktiği - Mr. Theodore Covey,

Toplu sözleşme ile ilgili meseleler - Prof Sabahattin Zaim,

Türk-İş Eğitim amaç ve metodları - Ferit Azkara,

Türk-İş Eğitim plân ve programları - Ferit Azkara.

28 - 31 Temmuz tarihleri arasında Eskişehir'de verilen seminere, yabancı uyruklu öğretmenlerden Mr. John I. Saks ve Mr. Maks Diamant katıldılar. 30 Kursgörenin başarı ile tamamladığı seminerde, Türk-İş Eğitim koordinatörü Muzaffer Sıranç ve eğitim görevlisi Sanar Tayşi de hazır bulunmuşlardır.

Seminerde, aşağıdaki konularda ders verilmiştir.

Teşkilâtlanma ve haberleşme- Mr. Diamant,

Teşkilâtlanma strateji ve taktikleri - Dr. Saks

Toplu sözleşme ile ilgili meseleler - Muzaffer Sıranç

Türk-İş'in eğilim amaç ve metodları - Şanar Tayşi

Türk-İş'in eğitim plân ve programları - Şanar Tayşi.

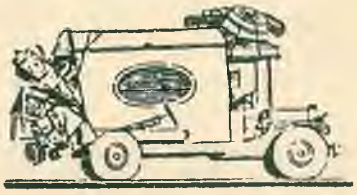

KONUKLAR

Alman Sendikalar Birliği (DGB) Bavyera Bölge Gençlik Teşkilâtı üyelerinden kurulu 43 kişilik bir grup, ülkemize onbir günlük bir ziyaret yapmıştır.

Aralarında, Bavyera Yöresi Kadın Kolları Başkanı ile birlikte 18 de kadın sendikacının bulunduğu grup, 2 Ağustos tarihinde İstanbul'a gelmiş ve burada Türk-İş Birinci Bölge Temsilciği'ne mensup sendikacı arkadaşlarımız tarafından karşılanarak ağırlanmışlardır. süre içinde, bu kentimizin tarihî yapıtları ve doğal güzelliklerine hayran kaldıklarını gazetecilere söyliyen konuklar, Taksim Anıtı'na bir çelenk koymuşlardır.

7 Ağustos'ta Ankara'ya gelen yabancı sendikacılar, burada da Türk-İş tarafından ağırlanmışlardır. 8 Ağustos'ta Türk-İş Genel Merkezi'ni ziyaret eden sendikacılar, burada Genel Sekreter Halil Tunç tara-

fından karşılanmışlar ve kendilerine tanıştırılan Tunç konuklarımıza bir hoş geldin konuşması yapmıştır. Konuşmasında Alman sendikaka hareketi ile Türk sendikacılığı arasındaki yakın ilgiye değinen Türk-İş Genel Sekreteri, grup başkanı Rudolf Pektianwel tarafından kendisine armağan edilen flâmayı, en kıymetli bir anı olarak saklıyacağını belirtmiştir. Genel Merkezde, sendikacılara Türk-İş rozetleri ve flâmaları armağan edilmiştir.

Türk-İş Genel Merkezi'nden ayrılan konuklar, daha sonra sırası ile Anıt Kabir, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Alman Büyük Elçiliği'ni ziyaret etmişler ve öğle yemeğini yemek üzere Gazi Orman Çiftliği'ndeki Bira Fagrikası'na gitmişlerdir. Burada konuklara, Ankara Tütün, Müskirat, Gıda ve Yardımcı İşkolları Sendikası tarafından bira ve şarap ikram edilmiştir

Akşam yemeğini de Şeker-İş Sendikası'nın davetlisi olarak Ankara Şeker Fabrikası'nda yiyen konuklar, ertesi gün Filyos'a hareket etmişlerdir. Burada üç gün süre ile kamp yapan ve deniz banyosu alan sendikacılar, 13 Ağustos günü Türkiye'den ayrılmışlardır.

Bavyera Kadın Kolu Başkanı, Anıt - Kabir'de

Sınırdan çıkarken Türk-İş'e bir teşekkür telgrafı çeken konuklarımız, kardeş Türk sendikacılarına duydukları hissiyatı şu sözlerle ifade etmişlerdir:

«Bizimle olan kardeşce ilginiz, bizi hayretler içinde bıraktı. Kalplerimiz daima beraberdir. İlginize saygı ve sevgilerimizle teşekkür ederiz. Beraber geçirdiğimiz günleri unutmıyacağız. Hakkınızda beslediğimiz en iyi hisleri, Almanya'ya birlikte götürüyoruz. Şimdi sınırdan hareket ediyoruz. Saygılar.»

GREVLER

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu Yürütme Kurulu, Kıbrıs'taki masum ırkdaşlarımıza girişilen katliam hareketini durdurmak için Hükûmetçe başlanan sert harekâtı desteklemek amacıyla, kendine üye teşekküllere yolladığı birer genelgeyle başlanan grevlerin tümünün durmasını istemiştir.

Kamuoyunda takdir uyandıran bu hareket, genelgenin yayımlandığı günün hemen ertesinde Türk-İş'i ziyaret eden hükûmet temsilcileri tarafından memnunlukla karşılanmış ve Genel Sekreterimiz Halil Tunç'u makamında ziyaret eden Başbakan Yardımcısı Kemal Satır, Çalışma Bakanı Bülent Ecevit ve Tarım Bakanı Turan Şahin, Tunç'un şahsında Türk-İş'e, bu karar dolayısı ile teşekkür etmişlerdir.

Türk-İş Genel Merkezi'nden ayrılışında gazetecilere bir demeç veren Kemal Satır, «Türk işçileri, memleketçe içinde bulunduğumuz şartları göz önüne alarak vatanperverane hareket etmişlerdir. Memleketin kritik zamanında işçilerin haklı dâvalarından vazgeçerek yardıma koşmaları ve vazifelerine başlamaları, bizi son derece memnun etti.» demiştir.

Türk-İş Yürütme Kurulu tarafından yayımlanan genelgede aynen şöyle denmektedir :

«Sekiz aydır, insan üstü bir sabır ve tahammülle, Kıbrıs'ta hakkı ve adaleti barışçı yollardan hâkim kılmağa çalışan hükûmetimizin gösterdiği sabır ve tahammülü bir zafiyet sayarak, yüz bin ırkdaşımızı vicdansızca imhaya kalkışan Rum zorbaların suratına hak ve adaletin şamarını indirmek için harekete geçmemizi Türk İşçileri büyük sevinç ve coşkunlukla karşılamıştır. Tarihi boyunca daima hak ve adaletten yana olan şanlı silâhlı kuvvetlerimizin, insan hak ve hürriyetlerini korumak için giriştikleri kahramanca mücadelede, bütün Türk Ulusu arkasındadır.

Hakkın emrindeki bir kuvvetin zaferini hiçbir şer kuvveti önliyemez. Zorbalar, zorbalığın geçer akçe olamıyacağını bir daha unutamayacakları şekilde öğreneceklerdir, Kıbrıs'lı ırkdaşlarımız, üzerinde doğup büyüdükleri topraklarda, zorbaların her türlü tasallutundan uzak olarak, hürriyet ve adalet içinde insanca yaşayacaklardır.

Türk Ulusu olarak, bugün böyle asil ve insani dâvanın mücadelesini yapıyoruz. Bu mücadelede, Türkiye'mizin hak ve adalet içinde yaşaması ve yükselmesi idealine kendisini adamış olan Türk İşçisi, kayıtsız, şartsız milletin emrindedir.

Türk İşçisi, her zaman olduğu gibi, hakkın zaferi sağlanıncıya kadar, en ön safta savaşmıya ve her türlü fedakârlığa tereddütsüz kat-

lanmıya hazırdır. Bu düşünceyledir ki, bütün grev hareketlerini şimdilik durdurma kararı almış bulunuyoruz.

Ulusun emrinde, vazifedeyiz.»

Bu davranış, üye teşekküllerden gelen yüzlerce mesajla kutlanmış ve teşkilât, alınan kararı uygulamağa hazır olduğunu bildirmiştir. Bu arada, Çalışma Bakanı Bülent Ecevit tarafından Türk-İş'e çekilen telgrafta aynen şöyle denilmektedir :

«Kıbrıs olayları karşısında Türk İşçisi'nin yüce duygularını belirten ve bütün grev hareketlerini şimdilik durdurma kararını açıklıyan Türk-İş bildirisinden, Türk Ulusu adına güven, Türk İşçisi adına kıvanç duydum.

Bu bildiri ve karar, Türk işçisinin yeni kazandığı ileri hakları, ne kadar büyük bir sorumluluk duygusu ile ve yurtseverlikle kullanacak olgunluk ve anlayışta olduğunu ve geniş bir işçi topluluğu adına konuşan Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun, Türk İşçisi'ndeki bu olgunluk ve anlayışı ne kadar yeterlikle temsil ettiğini gösteren yeni bir örnektir.

Askerî ve ekonomik gücümüzü en sağlam bir durumda bulundurmağa, gerek ulusal onur ve bağımsızlığımız ve gerek Kıbrıs Türklerinin esenlik ve özgürlüğü yönlerinden zaruret olan bu sırada, Türk-İş in bu kararı, büyük maddî değer taşımakla birlikte, kararın manevî değeri, şüphesiz daha da üstündür.

Aziz Türk İşçisi'ni ve Türk-İş'i kutlarım.»

Millî Türk Talebe Birliği tarafından Türk-İş Yürütme Kurulu'na yollanan telgrafta da aynen şöyle denilmektedir :

«Türk soyunun haysiyet ve varlığı üzerinde dikkatle durduğumuz Kıbrıs meselesinin son gelişmelerinde, konfederasyonunuzun Türkiye'deki bütün grevleri durdurması karşısında, Türk Gençliği, daima beraber olduğu Türk İşçisi'nin bu asil hareketini tebrik eder ve onu candan destekler.»

Bakanlar Türk - İş'te konuk. Soldan sağa: Tarım Bakanı Turhan Şahin, Başbakan Yardımcısı Kemal Satır, Türk - İş Genel Sekreteri Halil Tunç. Çalışma Bakanı Bülent Ecevit

İSPANYA

Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Teşkilâtı (OECD) nezdindeki sendika delegelerinin tamamı, Paris'te yapılan Sendikalar İstişare Komitesi Toplantısı'na, İspanyol işçi delegelerinin katılmasını protesto etmişlerdir. Bilindiği gibi, Franco diktatörlüğünün mutlak kontrolü altında bulunan «Sindicatos Verticales» temsilcilerinin ısrarla toplantıya katılmak istemeleri, daha önce de bu kabil olaylara yol açmıştı.

Avrupa ve Amerika'da özgür ve bağımsız kırk milyon işçinin, delegeleri vasıtasıyla temsil edildiği bu toplantıda ekonomik gelişme, kalkınma programları için yapılacak yardımlar ve seminerler, tetkik gezileri gibi teknik konular görüşülecekti.

İspanyol hükûmet delegesinin, beraberinde devlet kontrolü altında bulunan iki sendikanın delegelerini getirmesi ile patlak veren olay, faydalı sonuçlar bekl'enen bu toplantının yarıda kalmasına sebep olmuştur.

Sendikalar İstişare Komitesi Genel Sekreteri Walter Schevenels, derhal ayağa kalkarak durumu protesto etmiş ve «Sendikalar İstişare Komitesi, kendilerine sendikacı adını yakıştıran İspanyol delegelerinin katılacakları hiçbir toplantıda hazır bulunmamayı kararlaştırmıştır. Bu usule uymak gerekir.» demiştir.

GÜNEY AFRİKA

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nce Güney Afrika Hükûmeti'nin takip etmekte bulunduğu «ırk ayrımı politikası»nı takbih eden bir karar alınmıştır. Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu Genel Sekreteri Ömer Becu, 22 Haziran 1964 te Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri U'thant'a gönderdiği mektupta Birleşmiş Milletler'in aldığı bu yoldaki kararın, hür dünya sendikalarını son derece sevindirdiğini bildirmiştir.

Birleşmiş Milletler'ce alınan karar, Güney Afrika Hükûmeti'nin, ırk ayrımı politikasını derhal terketmesi ve bu politikaya aykırı tutumları dolayısı ile hapsolan insanların derhal affedilmesi gerektiğini öngörmektedir.

ICFTU üyesi hür ülkelerin sendikacıları, Birleşmiş Milletler'e yaptıkları müracaatlarla, Güney Afrika'ya ekonomik baskı metodları kullanılması gerektiğini belirtmişlerdi. Son Uluslararası Çalışma Konferansı'nda da ele alınan konu, şimdilik, üye devletleri uyarmak için kaleme alınan bir deklerasyonun kabulü ile sonuçlandırılmıştır.

ÇEKOSLOVAKYA

Prag'da 10 Haziran 1964 te başlayan mahkemede, 1 Mayıs İşçi Bayramı dolayısı ile yapılan gösterilerde tutuklananlar mahkûm edilmişlerdir. 1 Mayıs 1962'te çoğunlukla öğrencilerden ve birçok işçiden müteşekkil bin beşyüz kişi, gösteriler yapmışlardı. Mahkemede, savcı, bunların «Barış havasını bozduğunu, hükûmet kuvvetlerine karşı geldiğini, polise hakaret ettiğini» ileri sürmüştür.

Sanıklardan otuz bir kişi üç ay ile 14 ay arasında hapis cezalarına çarptırılmışlardır. Çekoslovakya'da 14 Temmuz tarihinde yapılan seçimlerden sonra, sanıklara, haklarında verilen kararlar bildirilmiştir. Kararlar, seçim öncesi kargaşalıklarına sebep olmamak amacıyla özellikle bekletilmiştir.

NİJERYA

Nijerya İşçi Sendikaları Federasyonu, ücret artışı taleplerinin hükûmetçe kabul edilmemesi sebebiyle, genel greve başlamıştır. Grev, Nijerya'da hayatı felce uğratmıştır. Demiryolları, ambarlar, madenler, tekstil fabrikaları, belediye hizmetleri, posta, telgraf ve telefon hizmetleri, bankalar alınan grev kararını uygulamış ve Nijerya'da günlük hayatı, ciddî bir krizle karşı karşıya bırakmıştır.

Nijerya Hükûmeti, 48 saat için de işbaşı yapmayan işçilerin tümünün işlerine son vereceğini bildirmiştir. Bu arada, ICFTU Genel Sekreteri Ömer Becu, gösteriler sırasında yaralanan Nijerya İşçi Federasyonu Başkanı'na bir telgraf çekerek âcil şifalar ve başarı dilemiştir.

FRANSA

Fransız İşçi Sendikaları Konfederasyonu (Force Ouvriere), geçenlerde yayınladığı bir bildiriyle, diktatör ülkelerin Ortak Pazar'a girmesinin karşısında olacağını belirtmiştir.

İspanya, Portekiz, Sovyet Rusya ve peyklerinin, adalet ve özgürlük esaslarına bina edilmiş bulunan Ortak Pazar'ın üyesi olamayacağını kesin bir dille ifade eden FO, Fransız Hükûmeti'nin tutumunu da eleştirerek, «Politik ve askerî mülâhazalarla Ortak Pazar'ın kapısını General Franco'ya açmaktadır...» demiştir.

Bu tutumun karşısında olacağını belirten FO, halen İspanya'da grev yapmakta olan işçilere dayanışma mesajları yollayarak mücadelelerinde hür dünya âleminin kendilerini destekleyeceklerinden emin olmalarını istemiştir.

JAPONYA

Dört milyon işçiyi bünyesinde toplayan Japon Sendikaları Genel Konseyi (SOHYO)'nun kongresi, 20 Temmuz'da başlamıştır.

ICFTU Genel Sekreteri Ömer Becu, Tokyo'da yapılan kongreye katılarak özgür Japon Konfederasyonu'nu ekonomik - sosyal mücadelelerinde destekleyeceklerini belirten bir konuşma yapmıştır.

Becu, konuşmasında «Japonya'nın Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Teşkilâtı'na katılması, sendika hareketi bakımından yeni bir devrin açılması demektir. Japon sendikaları bu şekilde Sendikalar İstişare Komitesi'nde temsil edilebileceklerdir. Bu, sadece Japon sendika hareketinin gelişmesine yardımcı olmıyacak, aynı zamanda geri kalmış ülkelerin ekonomik ve sosyal bakımdan kalkınmalarında fayda sağlayacaktır. Japon sendikalarına güveniyoruz...» demiştir.

SURİYE

Suriye'li işçilere sendika haklarını tanımamak istememesi yüzünden, Suriye Hükûmeti, Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun Uluslararası Çalışma Teşkilâtı'na yolladığı bir muhtıra ile protesto edilmiştir.

ICFTU Genel Sekreteri Ömer Becu, söz konusu muhtırada, «Suriye Hükûmeti ısrarla hür sendikacılık prensiplerine aykırı bir politika takip etmektedir.» diyerek, İhtilâl Konseyi Başkanı General Emin El-Hafız'ın greve kalkışacak işçilerin Harp Divanı'na verileceği yolundaki kararnamesinin ILO prensiplerine aykırı olduğunu belirtmiştir.

İŞ HUKUKU ve HÜRRİYET

Doç Dr. Necat TÜZÜN

Memleketimizin temeli olan Demokratik gelişmede, İş Hukuku Anayasanın teminatı altında yeni bir düzene girmiştir.

Anayasanın 40. maddesinde her kesin dilediği alanda çalışması, hürriyet olarak kabul edilmiş ve 42. maddede çalışmanın herkes için bir hak ve ödev olduğu ayrıca tasrih edilmiştir.

Görülüyor ki, herkes serbest seçeceği bir iş alanında ve dilediği işverenle çalışma hak ve hürriyetine sahiptir. Bu seçim hakkı mutlak olup herhangi bir kanunla dahi değiştirilmesi imkânsızdır Yukarıda bahsi geçen ödev kelimesinin kullanılmasındaki maksat, kanaatimizce, çalışma hakkının elde edildiği anda bir takım ödevlerin de kabul edilmiş sayılacağının hatırlatılmasıdır. Aksi düşünülürse, mücerret çalışma ödevinin tahmili neticesinde, çalışma hürriyeti mefhumu ile telif etmek zor olur.

Çalışma ödevi, medeni insanın memleketi, şahsı ve ailesi için lüzumlu ve hatta zaruri, içinden gelen bir duygu olarak kabul edilir. Kanunlar ve diğer cemiyet kaideleri bu duygunun tezahürüne vesile olurlar ve teşvik ederler.

Anayasamız, çalışan insanlara devletin, hertürlü yardımcı olacağını âmir olup, çalışan insanın insanlık haysiyet ve şuuruna yakışır bir şekilde işyerinde, memleketin ekonomik imkânları nisbetinde refaha kavuşturulmasına çalışacağı esas olarak kabul edilmiştir. Burada çalışanlara düşen görev işinde hüsnüniyetli olmak, en iyi şekilde çalışmak, işyerine, dolayısıyle memleketin ekonomik gelişmesine hizmet etmektir.

Türkiyenin çalışma sahası, işverenler işçiler ve memurlar grubu içindedir. Demokrasinin temel ilkelerinin ışığı altında memleketi muasır medeniyet seviyesine eriştirmek için yeni bir hamle başlamıştır. Devlet, idare tarzını bu gayenin tahakkuku için ayarlayıp, gereken tedbirleri almakla mükelleftir. Şu halde, devlet iş sahasında demokratik düzeni sağlayacak, adaleti teniyet ve güvenle çalışmalarını teşsis edecek, vatandaşların genel emvik ve temin edecektir. Bu şekilde iş hürriyeti karşılıklı hak ve vecibelerin bir arada yürüdüğü bir düzen içinde teminat altına alınmış olacaktır.

Hürriyet kelimesinin mânasını bu düzen içinde mütalcâ etmek icabeder. Hürriyet ve nizam, bu iki kardeş mefhumun daha iyi açıklanması için hürriyet kelimesi üzerinde biraz durmak faydalı olur.

Hürriyet kelimesi, müsbet ve menfi, iki mâna taşıyan anlaşılması zor bir mefhumdur.

Müsbet mânası: Bir şeyi yapma imkânında serbestliği ifade eder: İradenin istenen şekilde belirme kudretidir.

Menfi mânası Bir şeyden kurtulma, mutlak bağımsızlıktır. Bu bağlantıdan kurtuluş mânasını alırki, insanı tasavvufi düşünceye kadar götürür.

Hürriyet, deterministlere göre, muayyen faktörlerin tesiriyle İn

işçilerimizi

Türkiye'de bir çok mesele daha iyi aydınlanmaya başladı Bundan önce hepimizin bildiği bir takım davranışlara tanık oluyorduk. Bir çok kimseler ve kurumlar belirli koşullar için de belirli tutumları ile, ortaya çıkan problemin çözümünde yardımcı olmak veya bunu kolaylaştırmak yolunu tutuyordu. Fakat, hiçbir kimse ve hiçbir kurum önüne çıkan veya çıkarılan mesele hakkında bilinçinden aldığı güçle harekete geçemiyordu. Ya bazı, telkinlere kapılarak ya da bazı zorunluluklara boyun eğerek temenni edilen yoldaki davranışlarını tekrarlıyordu.

Gelişmenin günden güne daha da hız kazandığı Türkiye'de, bu dış telkin ve etkilerin azalmaya yüz tuttuğunu görerek sevinmek gerek.

Örneğin, Kıbrıs olaylarına Türk Silâhlı Kuvvetlerinin desteklemeye müdahalesi Türkiye'yi nazik bir noktaya getirmiştir. Ve Türkiye başına belâ edilmiş bu meseleden en kısa zamanda kurtulmak zorundadır. Bu kurtuluşun kolaylaştırılması amacı ile, bütün Türkiye'nin bir birlik ve beraberlik içinde bulunması gerektiğini kabul etmeyen çıkmayacaktır. En küçük kişisel davranışlardan ,en güçlü topluluklara kadar herkesin bu yönde davranması vazgeçilmez bir zorunluluk halini almıştır.

En basit ve mütevazı kişiden dahi beklediğimiz bu çeşit davranışları toplumun bir sınıfından istememeye imkân düşünülemez. Hele bu sınıf Türkiye'nin temeline oturmuş ve en ileri tutumların bayraktarlığına aday olan İşçi Sınıfı olursa, isteklerin kesinlikle yerine getirilmesi birer talep anlamı kazanır. Bundan bir süre önceye kadar, geniş bir vesayet altında ve kendilerinden olmayanların yönetimine zorlanmış bulunan işçilerimiz özellikle 27 Mayıs hareketinden sonra süratli bir bilinçlenme içindedirler. Şimdiye kadar gördüğümüz her alandaki davranışları yurtseverlik ve olgunluğun birer örneği ola

deterministlere göre, her türlü tesirden ayrı teşekkül eder.

Hürriyet fikrinin gelişmesinde her iki nazariye de mühim rol oynamıştır.

Hürriyet, geniş mânası ile düşüncenin namütenahiliğe akışını ifade eder, hareketlerin bu düşünceye uyması halinde mâna tamamlanır. Ancak, hareketler çok zaman düşünceden ayrı olarak tezahür eder buna da sebep irade, tabiat ve cemiyet kaideleridir.

Her düşünceye uygun hareket e bulunmayışımıza sebep olan birinci hal tabiat kanunlarıdır. Sübjektif ve objektif imkânsızlıklar ilk tahdidi teşkil eder.

Sübjektif imkânsızlık: Doğrudan doğruya insan vücudunun biyolojik imkânı ile ilgilidir. Misal oksijensiz yaşayamıyacağımız gibi.

Objektif imkânsızlık: İnsan bedeni ile alâkası olmayan, bunun dışında tabiat kanunlarının tahdididir. Yer çekimi kanunu gibi.

Bu tahditlerden ayrı cemiyet hayatının kaideleri belirir. Bu kaideler içtimai kanunlar haline gelirler. Kaideyi kanun, kanunu da kaide yapar, bu bakımdan birbirlerinin içinde mütalâa edilirler.

İçtimai Kanunlar, insan iradesinin eseri olur. Kanunlar tabiri caizse, iradeler topluluğunun temin ettiği nizamdır. Bu nizamın doğuş ve tekâmülüne din, ahlâk vicdan ve sosyolojik sebepler tesir eder. Şu halde gerek tabiat kanunları, gerekse içtimai kanunların çevresi içinde gösterilen usul ve şartlar dahilinde hürriyeti mütalâa etmek ve hürriyetin bir nizam olduğu neticesine varmak icap eder.

Mevzuumuza girerken kanunların demokratik ilkelerin eseri olup anayasanın teminatı altında vazedildiğini izaha çalışmıştık. Mevzuun daha iyi anlaşılabilmesi için demokrasi ve mânası üzerinde de durulması faydalı olur.

Hürriyetin politik mânada ifadesi demokrasidir. Bu iki kelime birbirlerinin müteradifi olmuştur, aslı demos - kratos, halk iktidarı halkın kendi kendini idare etmesi demektir, bu mânada hürriyet, ferdin birlikte yaşadığı topluluğun ekseriyetle vereceği karara uymasıdır. Bu uymanın en ideal şekli ittifakla verilenidir. Ancak her zaman bu ittifakın temini e imkân olamıyacağına göre bu ideale meşruiyet prensibi ile yaklaşılır. Meşruiyet prensibi ekseriyetin verdiği karara muhalif olanların da benimsiyerek tatbik etmesini sağlar. Bu anlayışla seçim neticesinde milleti temsil eden milletvekillerinin ekseriyetle verdikleri kararlar neticesinde meydana gelen kanunlar toplumun iradesi olarak kabul edilir. Bu günkü hürriyet ve demokrasi anlayışımız budur. Bu arada her türlü fikrin müzakere mevzuu olabileceğini de kabul etmeye imkân yoktur. Bilhassa hürriyeti bozmağa mâtuf fikirlerin müzakereye dahil edilir. Doğru olanı da budur.

Politik mânada hürriyet bir nevi karşılıklı münasebetler manzumesidir. Bu karşılaşmada müsavatın temini esastır.

Aksi halde nisbetsizlik birinin hürriyetini tama icra ederken diğerininkini sıfıra indirir.

O halde, müsavatın muayyen sınıflara değil, her sınıfa tanınması lâzımdır.

Kant'a göre, Hürriyet, dış ve iç olmak üzere ikiye ayrılır. Dış Hürriyet, insanın dilediğini yapma ve yapmama hususunda sınırsız kudrete sahip olmak hak ve arzusudur. Her insan sınırlı bir hürriyet ister, Hürriyetlerin bu şekilde karşılıklı sınırlanması ile elde edilen barış ve uzlaşma hukukun ideal prensibini teşkil eder, bundan da

kutlarken

Dr. Mehmet REŞAT

rak anılacak niteliktedirler. Küçük bir zümre ile başlayan bir bilinçlenme, her an büyüyen bir hız kazanarak, işçilerimizin bir vasfı olma yolundadır. Nitekim, Kıbrıs olayları dolayısı ile ortaya çıkan nâzik durumu iyi değerlendirdiklerinden şüphemiz olmayan sendikalar, başta Türk-İş Konfederasyonu olmak üzere, her türlü grev hareketlerini geri bırakmaya karar vermiş bulunmaktadırlar. Toplumun çeşitli sınıfları arasında devamlı anlaşmazlık ve çatışmaları bir çözüm silâhı olan grev yapmak hakkından böylece kendiliğinden feragat ederek, bütünün menfaatleri içinde kendi öz çıkarlarını bir süre unutmasını bilmiş olan işçilerimizin bu örnek davranışlarını alkışlamak gerekir. Cephede ölen, vergisini veren tezgâhında ter döken işçilerin bu bilinçli düzeye bu kadar mükemmel bir şekilde varmış olmaları insanı heyecanlandırıyor. Bu tutumların diğer bir çok kişilere ve kurumlara örnek olacağından, hiç değilse, etkileyeceğinden şüphe etmemek gerekir.

Bu tavrın değerlendirilmesindeki isabeti ile, bundan önceki bağnaz tutumlara iltifat etmeyen hükûmetin. Türk İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun merekezlerine üyelerinden bir kısmını gönderdiğini görmek te ayrıca, önemli saydığımız yeni bir tutum dur. Düne kadar her türlü işçi hareketine karşı sağır ve mütecaviz bir politika takip etmeyi prensip haline getirmekten hâz duyan hükümetlerden sonra, şu inceliği göstermesini bilen hümeti de aynı şekilde kutlamak gerekir.

Bu olumlu gelişmelerin ayni anlayış içinde devam etmesinin daima mümkün olamayacağını zira bir çok işçi taleplerinin sayısız nedenlerle ve art düşüncelerle reddedileceğini daima gördüğümüz için, iyimserliğin sınırını da iyice bilmekte yiz. Ne var ki, küçük ve ürkek şekilde dahi olsa, sözünü ettiğimiz bu tutum iyi bir başlangıç olarak hatırlanacak niteliktedir.

adalet doğar. Kant'ın fikirlerini aşağıdaki şekilde özetleyebiliriz.

1 — Hakkını müdrik ol, başkalarının haklarına da riayet et.

2 — Kimseye haksızlık etme.

3 — Herkese düşeni ver.

Bu prensiplerle Kant ideal hukuk esasını da kurmuştur. Hürriyetin bilumum tesirleri muayyen kaidelerde birleşir. Bu kaideler çevresi tahdit edilmiş bir alan içinde mevzuubahis olur.

Görülüyor ki Hürriyet, hiçbir zaman ve hiçbir yerde gelişigüzel hareketler mânasına alınmaz. İnsanların istekleri toplumun duyuş, düşünüş ve anlayışına uygun nisbette mümkün ve doğru olabilir. Bu prensipten hareketle her sahada olduğu gibi İş Hukuku sahasında da karşılıklı hak ve borçların tanzimi bir zaruret olmuştur.

Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu ile Sendikalar Kanununun yaz edilmesinden sonra iş hayatı hakiki mânası ile iş hürriyetine kavuşmuştur.

Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt Kanunu Tasarısında «Toplu iş sözleşmelerinin memleketimizde gerektiği gibi gelişmemiş olmasının belli başlı sebeplerinden biri,... Sendika hürriyetinin bütün icapları ile tesis edilmemiş olmasıdır» Grev için de «Demokratik memleketlerdeki tecrübeler açıkça göstermiştir ki işçilere toplu görüşmede ileri sürdükleri talepleri işverene kabul ettirebilmek maksadiyle toplu halde işi terketmek hakkı, yanı Grev hakkı tanınmadıkça, bu gayeye ulaşılması bahis konusu olamaz» denmektedir.

Burada üzerinde ehemmiyetle durulacak mesele, Grev ve Lokavt'ın iktisadî bir tazyik vasıtası olduğunun unutulmamasıdır. İşyerini bu şekilde daha verimli neticelere götürebileceği gibi, telâfisi imkânsız zararlara da sokabilir; Dolayısıyle işverenin de, işçinin de aleyhine tecelli edebilir.

Herşeyden evvel memleketin umumi menfaati düşünülerek hareket edilmesi suretiyle bu hürriyetin istimali tesirli olabilir.

Her hangi bir haksızlığa sebebiyet verilmemesi de umumi menfaatla alâkalıdır.

Önerge

Ekonomik kalkınma ve sosyal gelişme için ulusal ve uluslararası yüzeydeki plânlamada, uzun vadeli ekonomik tasarı ve tasavvurların kesin ve önemli rolünü göz önüne alarak, , ,

İstihdam ve insan gücü politikalarında, işgücünün göçü meselesinde, sosyal güvenlik politikasının ahenkli bir şekle sokulması, ticaret politikası konularında, eğitim, teknik öğretim ve genel olarak teknik yardım alanlarında koordine edilmiş uluslararası teşekküllere temel teşkil eden ekonomik ve sosyal programlaştırmaya ve uluslararası yüzeydeki plânlama çalışmalarına daha fazla önem verilmekte olduğu hususu göz önünce alınarak,

Gelişmekte olan ve endüstriyel bakımdan ileri olan ülkelerin ekonomik faaliyetleri alanının hızla genişletilmesinde ve sosyal gelişmenin gerçekleştirilmesi çalışmalarında, Birleşmiş Milletler Teşkilâtı'nın, uzman kurullarının ve özellikle Uluslararası Çalışma Teşkilâtı'nın önemli rolünü göz önüne alarak,

Uluslararası Çalışma Teşkilâtı'nın prensip ve amaçlarına aykırı olmamak kaydı ile, demokratik programlaştırma ve plânlama hedeflerini gerçekleştirmek için vazgeçilmez şartın, özgür ve bağımsız işçi ve işveren teşekkülleriyle, bu plân ve programların gerek formüle edilmesi, gerek uygulanmasında, etkin şekilde istişare edilmesini sağlayacak ve adı geçen teşekküllerin bu faaliyetlere katılmasını ev sağlayacak, etkin bir mekanizmanın kurulması usulün tesbiti olduğunu göz önüne alarak, ,

Ve, istişare sistemlerine daha etkin bir kimlik kazandırabilmek için mümkün istişare şekilleriyle ilgili bir araştırmaya ve edinilmiş tecrübelerden karşılıklı faydalanmaya duyulan ihtiyacı göz önüne alarak,

(Sayfa 5 ten devam)

1 — Üye devletler hükümetlerini, sosyal gelişme projelerinin yürütülfesinde ve her yüzeyinde ulusal ekonomik kalkınmanın gerçekleştirilmesinde özgür ve bağımsız işçi ve işveren teşekkülleriyle istişare edilmesi ve iştiraklerinin sağlanması için en uygun metodları uygulamaya koymaya davet eder.

2 — Gerek gelişmekte olan ve gerek endüstriyel bakımdan ileri ülkelerin ekonomik faaliyetlerinin hızla genişletilmesi ve sosyal bakımdan gelişmelerinin sağlanması için, üye devletlerden bu konudaki çalışmalarını, uluslararası, yüzeyde Birleşmiş Milletler, uzman kurulları, bölgesel teşkilâtlar dahil olmak üzere diğer devlet teşkilâtları kanalıyla koordine etmiye davet eder.

3 — Uluslararası Çalışma Bürosu Yönetim Organı'nı aşağıdaki konularla ilgili olarak Genel Direktörlük nezdinde teşebbüse geçmiye davet eder:

a — Genel Direktör'ün ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeyi gereçekleştirmek üzere, ekonomik tahmin, tasavvur, programlaştırma ve plânlama faaliyetlerinde demokratik karar alma kavramı, iştirak ve istişare teknikleri konusuyla ilgili olarak, araştırma şekil ve araçları üzerinde çalışmalarda bulunmasını,

b — Sosyal gelişmeyi ve ekonomik kalkınmayı gerçekleştirmek üzere girişilecek programlaştırma, ekonomik tahmin, tasavvur ve plânlama faaliyetlerine özgür ve bağımsız işçi v eişveren teşekküllerinin özgür ve bağımsız işçi ve işveren teşekküllerinin, adı geçen teşekküllerle istişarelerde bulunulmasının Uluslararası Çalışma Teşkilâtı'nın prensip amaçlarına aykırı olmaması kaydiyle, himaye ve teşvik edilmesi konusunda Birleşmiş Milletler Teşkilâtı, uzman kurulları, diğer uluslararası, bölgesel ve ulusal organlarla yakın işbirliği yapılmasını talep eder'»

Mücadele Zihniyeti

Kemal Sahir SUNAR

Türk-İş Başkanı Seyfi Demirsoy (zihniyet mücadelesi) başlıklı bir yazısında: «...Türk toplumu, kendisinden ayrılmaz parçası olan işçisini, sendikacısını tanıdı» diyor ve ilâve ediyor: «...bizim bünye, çamur tutmaz, hem insan sarrafı da olduk sözünün altında yatanı da iyi biliriz, gülüşün, kanının içtenlik derecesini ölçecek hassas terazimiz de var(1)».

Başkan, memleketimizde tümü 95 bin kişiyi geçmeyen müteşebbis işveren gurubundan birinin, işçileri küçük düşürmeğe matuf tecavüzkâr bir sözüne karşılık vermekte ve, bir milyon işçi adına, sözünü bilmezleri söz konusu yazısında açıkca kınamaktadır. Demirsoy'un bu gurubun zihniyetini anlayışı, mücadeleye değer buluş ve nihayet cevap tarzı, temsil ettiği zümre yönünden önem taşımaktadır.

Filhakika, memleketimizde 1936 yılından önceki iş ve sanayi hayatının lonca özlemi düşünülemez. Gerçekten, topluma ve kanun koyucuya ve idarecilere, her vesile ile ve her şekli ile kendini artık kabul ettirmiş bir Türk İşgücü erbabı ve onları temsile yetkili (sendikacıları) vardır. Bu küçümsenmeyecek derecede ve önemde olan fiilli bir vakıadır, bu bir.

Ayrıca memleketimizin iş ve sanayi hayatına hakim ve kendine hâs işçi işverene mahsus, ve özü itibariyle uzlaştırıcı bir zihniyetin varlığını kabul etmek icap eder; nedir bu zihniyet?

XX. Yüzyılın Türkiyesinde bu zihniyeti, kendine mahsus âdet ve kaidelerle ve millî menfaatle meşbu ve yoğrulmuş bir sentezde aramalıdır, o suretle ki, sentezin kökünü ve özünü (mücadele zihniyetinde) bulmaya çalışmamalı veya mücadele esasına irca etmeğe uğraşmamalıdır. Aksi, abes ve hatta sadece gaflet olur, bu iki.

Gerçekten, hür ve demokratik ve modern terakkide hız almakta olan memleketimizde, şu veya bu şekilde de olsa, işçi ile işveren arasında bir (sınıf) ve mücadele fikrini ve bunların soysuzlaştırılmış zihniyetini düşünmek bile mümkün değildir ve olmalıdır (2). Memleketimizde, ekonomik ve sosyal vetirede, işçi ve işverenin karşılıklı münasebet sistemi kuvvet ve kudretini, anlayışa ve ortak görüşe dayanan ve biribirini tamamlayan beraberlik azminde ve duygusunda bulmaktadır. Bu keyfiyet, aynı zamanda kalkınmamızın da zaruri bir şartıdır (3). Ve, gene bu sistemin bir neticesi olarak şunu da kabul etmek gerekir ki, lonca sisteminde olduğu gibi bir vesayet ve sosyal edimlerde, yerine göre velâyet hakkına sahip dünün (tek yönlü) hakimi mutlak işvereni, artık tarihe mal olmuştur; bunun yerini, karşılıklı hak ve kanun teminatı altında faaliyetlerini hudutlandırmakla mükellef (4) ortaklaşa güven ve inanca bağlı (iki yönlü) işçi - işverenden ibaret bir hukuki münasebet sistemi almıştır, bu üç.

O suretle ki, işçi eskiden olduğu gibi, sadece işverenin değil, bundan böyle, Türk toplumunun da malıdır ve, denildiği gibi, «...bu toplumun ayrılmaz bir parçasıdır».

İşçinin hak talepleri, ekonomik ve sosyal istekleri, yalnız işvereni değil, bundan böyle toplumu da pek yakından ilgilendirmektedir; artık toplum içinde işveren, hukuki münasebet sistemi icabı, sadece bir cüzüdür. Kıymet ve değer ölçüleri ile bak duygusu ve anlayışı ile işçinin, işverenine karşı olan talepleri, dünün aksine, esasını ve menşeini, işverenin âtıfetine dayanan bencil mantığından almamaktadır. Bundan böyle, hak taleplerinin değerlerini, bir taraftan toplum, diğer tarafdan da kanun koyucu, işçisine vermekte veya tanımaktadır (5).

Oysa ki, bugün için sadece sahip olduğu istihsal vasıtalarıyle ve teşebbüs kabiliyetiyle övünen işveren, bir Robenson'den farksızdır, ekonomik kaderini ve hukuki menfaatini, işçisinin işgücünde ve ortak menfaatinde aramayan yahut geniş çevresine güvenerek, işçisinin işgücü değerini inkâr veya şahsiyetini istihkar edecek bir işvereni, sanırız ki bu asırda değil bulmak hatta tasavvur etmek dahi muhaldir. Bu gerçeğe asrımız devletleri de yabancı kalmamışlardır.

Denildiği gibi şayet ortada bir zihniyet ayrılığı ve bunun tevlit ettiği bir mücadele mezvuu varda yaratılabiliyorsa, bunu, işçilere nazaran işverenlerin (teşkilâtlanma) daki maddî ve manevî kabiliyet ve ve bunun tevlit ettiği bir mücadele mezvuu var da üstünlüklerinde aramak bakıma hiç şüphesiz, isabetli olur. Fakat bu zihniyet mücadelesinin optimal nokta ya kadar sun'i şekilde tazyik ve teşvik görerek yönetilmesi, bir bakıma da, sırf başkasını izrar kastıma değin ya bir hakkın veya kudretin kötüye kullanılmasından farksız olur.

---

(1) Türk İş Dergisi, sayı 13/14, Ankara 1964, s.11.

(2) SUNAR (K.S.) (Bir toplu sözleşme Yankıları) adlı makale, aynı dergi s. 22 vd.

(3) S. Demirsoy, bu ortaklaşa görüşü ve azmi, «aramızda sermaye düşmanı olacak budala yoktur.» şeklinde belirtmektedir.

(4) SUNAR (K.S) Türk Sendikalar Hukuku, Ankara 1955. S. 32 ve 33 III, sayfa 29 vd.

(5) Buna da misal: 274 sayılı (Sendikalar) ve 275 sayılı (Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt) kanunlarıdır.

Genel Kurul Tutanakları

(Geçen sayıdan devam)

Irwing BROWN
AFL-CIO Temsilcisi

«Memleketinize yıllarca önce gene gelmiştim. Bu kongre, o zamanki durumla bugün arasındaki farkı açık olarak belirtmekte.

Eğer yanlış hatırlamıyorsam, o zaman işbaşına, -Grev hakkı verilecek...- sloganıyla yeni bir hükûmet gelmişti. O zaman bir Türk-İş ortada yoktu. O zamandan bugünkü kongreye kadar geçen zaman içinde kazanılmış ve başarılmış bir çok hak mevcuttur.

Sizler doğru yoldan yürüyorsunuz. Geriye bakıp ta, 1952 tarihini gördüğüm zaman, bütün bunları hatırlıyorum. Bu arada, şunu hiçbir zaman unutmamalısınız ki, Türk Sendikal hareketi, gerek coğrafî gerekse politik yönlerden otoriter tehditler altında bulunan bir ülkede, Türkiye'nin kalkınmasında gayet özel bir rol oynamaktadır. Sizler, tam ortadan ve doğru yoldan yürüyorsunuz. Aramızda birçokları, bundan evvel geldiğimde anlatmış olduğum bir hikâyeyi hatırlarlar. Büyük filozof Butler, -Dünya sarhoş bir adama benzer. Bu sarhoş adam da bir eşek üzerinde durmaktadır...- demişti. Dünya, sarhoş olarak sallanır. Sağa gitmek isteyince, sarsıntının etkisiyle sola itilmekte, sola gitmeye kalkınca sağa itilmektedir. En iyi yol, tam ortadaki yoldur. Sizler de tam ortada bir yol seçerek, hür ve demokratik bir Türk toplumu yaratmak için mücadele ettiniz ve başarı kazandınız.

Türk sendikacılık hareketi, sadece Türkiye'de hür ve demokratik bir toplumun yaratılmasına değil, barışı tehdit eden birçok rejimlerin etkisi altında bulunan bir bölgede, demokratik rejimin mücadele ile kurtarılması ve yerleştirilmesi için çaba göstermiş ve başarı kazanmıştır. Bu, aynı zamanda bütün dünya barışını daimî olarak kurmak yolunda elde edilen büyük bir başarıdır. Türkiye'deki sendikal hareketler, dünyanın diğer ülkelerindeki birçok sendikalar gibi, kalkınma çabası içinde bulunan ülkelerine yardımcı olmaktadırlar. Biraz önce burada açıklanan hükûmet programı uygulanırsa, bu kalkınma çabası içinde bulunan diğer ülkelerine de alması gereken bir tedbir olarak belirlenmelidir.

Sendikalar, ülkelerinde sadece sosyal, yahut insanî kuruluşlar olarak değil, ekonomik kalkınma çabasının temel noktaları olarak kalkınma faaliyetine katılmalıdır. Böylelikle, hükümet. işçilerin verimliliği artırmasını demokratik yoldan sağlamış olacak ve ekonomik denge sağlanarak, ülkenin ekonomik bakımdan kalkınmasına yardımcı olunacaktır.

Bu arada, madalyanın diğer yüzü de vardır. 200 Milyondan fazla insan, totaliter bir yönetim altında, sosyalizm diye vasıflandırılan bir rejim altında inlemektedirler. Bu insanlar, refah içinde olduklarını sanmakta, yahut dünyaya böyle gösterilmektedirler. Fakat, bizler gayet iyi biliyoruz ki, bu devlet buğdayının yüzde yirmisini dışarıdan ithal etmek zorunluluğunda kalmaktadır. Bu da, ülkedeki ekonomik krizin ne kadar tehlikeli olduğunu göstermektedir. Bugün, yeryüzünde. kalkınma çabası içinde bulunan hiçbir modern ekonomi, eğer işçi kitlesini temel unsur olarak kale almazsa başarıya ulaşmaz ve toplumun kendisinden beklemiş olduğu sonuçları veremez.

Türkiye'deki sendikal hareket, kalkınma çabası içinde bulunan az gelişmiş birçok diğer ülkelerdeki gibi büyük güçlüklerle karşı karşıyadır. Sizlerin göreviniz ve işiniz iki kat, üç kat, daha zor olacaktır. Bizim 30, 40, 50 yıl önce yaptıklarımızı, siz aynen taklit edemezsiniz. Çünkü bütün bu hususların, ülkenizin koşullarına ve kalkınma durumuna uydurulması gerekmektedir. Zaten Türk-İş, Türkiye için bu bakımdan şarttır. Türk-İş, bu bakımdan, kendisine bağlı üye sendikalarla birlikte, ulusal ekonominin plânlamasında, ulusal merkez olarak tek ağızdan Türk işçisinin görüşünü belirtecek ve ulusal ekonominin plânlanmasına katılacaktır. Sizlerin göreviniz zordur. Çünkü, Türk-İş üye kuruluşlarla Türkiye'nin siyasal ve ekonomik kalkınmasını gerçekleştirirken ayni zamanda batı ile Türkiye arasında olan asırların kapatılmasında da en önemli rolü oynayacaktır. yaret etmelerinin çok daha gelişe-

Bu arada şu noktayı da belirtmek istiyorum. Bugün için ulusal alanda burada, veya diğer çeşitli ülkelerde karşılaşılan problemler, gayet vakın bir zamanda ve hatta bugünden, ululslararası alanda kar şılaşılan meseleler olmuştur. Zaten bunun için gerek sizler, gerek bizler ICFTU topluluğunda birleşmiş ve uluslararası alanda sendikal problemleri teker teker ele alarak, bunları yenmek için çeşitli programlar yapmışızdır. Gerek eğitim konusunda, gerekse kendinize has özel problemlerinizin halli konusunda uluslararası alandan yönetilecek programlar hazırlanabilir. Ulusal yüzeydeki herhangi bir ekonomik kalkınmadan veya ithal - ihraç politikalarından uzak bir sendikal hareket artık düşünülemez.

Bütün bunların sadece ulusal yüzeydeki olanları değil, ayni zamanda uluslararası alandaki gelişmeleri de sendikal hareket tarafından kaale alınmalıdır. Bu bakımdan, uluslararası alanda bir teşekkül altında toplanmış bulunmaktayız. Bir ülke içindeki sendikal hareket hür ve demokratik olduğu müddetçe, bu, uluslararası alanda da devam edecektir.

(Arkası var)

SOSYAL SİGORTALAR KANUNU VE NİTELİKLERİ

(Sayfa 17 den devam)

Emeklerini satarak geçimlerini sağlayanların, istedikleri halde iş bulamamaları karşısında, onları insan haysiyetiyle bağdaşamıyacak bir seviyede yaşatmanın, sosyal bünyemizde açacağı yarayı, hiçbir zaman akıldan çıkarmamak gerekir.

Toplumun tamamını ilgilendiren bu probleme zamanın da bir çözüm yolu bulunmazsa, her yıl daha artan bir sayıda insanın çalışma yaşına gelmesi, işsizleri daha da çoğaltacak ve böylelikle, zamanında ele almamıyan bu konu, ilerde halli olanaksızlaşan bir problem olarak karşımıza çıkacaktır.

TÜRK-İŞ Yayınları

DEMOKRATİK CEMİYETLERDE SENDİKACILIK

Gerek demokrasimizin kuvvetlenmesi ve gerekse demokratik müesseselerin kurulması, demokratik düzen içinde sendika yöneticilerimizle işçilerimize düşen ödevlerin iyi anlaşılmasına bağlıdır.

Demokrat Cemiyetlerde Sendikacılık adlı kitabımız, bu yolda işçi toplumuna hizmet e-edebilecek niteliktedir.

SİZ VE SENDİKALAR

Sendika üyelerine üyelik vecibelerini ve sendikaların faaliyetlerini resimlerle izah eden bu kitabın halen ikinci baskısı yapılmaktadır.

GREV NİÇİN, NASIL, NE ZAMAN?

Yeni girilen düzende haklarımızın en istifadeli surette nasıl kullanılabileceğini anlatan bu kitap, sendikacılarımıza yararlı olmaktadır.

İŞYERİNDE İŞVERENLERLE İŞÇİLER ARASINDA DANIŞMA VE İŞBİRLİĞİ

Bu yayınımızla, çeşitli Avrupa memleketlerinde işçi - işveren komitelerinin faaliyetleri hakkında geniş izahat verilmektedir.

TOPLU PAZARLIK

Yeni girilen düzende, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu toplu pazarlıkla ilgili birçok seminer düzenliyerek, sendika yöneticilerini bu konuda aydınlatmaya çalışmıştır. Bu kitap, eğitilmekte olan yöneticilere rehber olacak niteliktedir

İŞÇİLER İÇİN TEMEL İKTİSADİ BİLGİLER

Memleketimizin ekonomik durumunu sendikalar açısından ele alan ve işçi kardeşleriniz için her türlü iktisadi bilgiyi ihtiva eden bu kitap ayrıca beş renkli, bir çok pano, resim ve istatistiklerle istifadenize sunulmuştur.

SENDİKACILIK EĞİTİMİ

Yeni girilen çalışma hayatımızda, sendikalara düşen mes'uliyeti, ancak sendika yöneticisi ve üyelerini yetiştirmekle karşılayabiliriz. Sendika yöneticilerinin işçi ve işveren münasebetleriyle başlıyan sosyal hayata giriş ve temsil ettiği topluluğun sulh içinde yüksek hayat seviyesine eriştirilebilmesi. ancak eğitim faliyetleriyle gerçekleştirilebilir.

SENDİKA TEMSİLCİSİ

Türk İşçisi ve sendikacısına birçok tavsiyelerde bulunmakta olan bir kitap. Yeni girilen düzende sendika temsilcilerimizin omuzlarına yüklenen büyük mes'uliyeti etraflıca anlatmakta. Sendika Temsilcisinin görevleri nelerdir? Şikayet nedir? Şikâyetler Nasıl Halledilebilir?

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU

GREVLER VE DEVLET